

Wël Jethu cï Joon göt

Wët nhom

Wël cï Joon göt aa Jethu nyuccoth ke ye Wët theer Nhialic tõ thïn ë lñayçon ku èmën, ku abi tõ thïn ë lanaçon ku èmën, ku abi tõ thïn atheer, "Ku Wët aci bën a raan ku ciëj kek yo." Cimën ye athöör nhom guöp ye lueel, Joon ë gät wëlka rin bï koc kuen ye njic lñ nadë ke Jethu yen Aluëëk, Wën Nhialic wäär cï lëk koc. Ku koc bï wëtde gam aabï pïr. (20:31)

Jethu aye nyuccoth abaŋ tueŋ yic, lñ ë yen Wët Nhialic. Ku wël kök bö ciëen ë kënë cök, aa kák juéc jänj gõi cï Jethu looi. Ku käkkä aa Jethu nyuccoth aya lñ ë yen Wën Nhialic, ku ë yen Aluäj wäär cï lueel. Käkkä cök, kák jänj gõi cï röt tieŋg aaci teet yiic. Abaŋ athör kënë ë yo lëk të cï koc kök wët Jethu gam thïn ku buothkë. Ku dhäl koc kök wëlke ku cik wëtde gam.

Jök cökdit 13 yet 17 ala yic të cï Jethu kek kocken ye buçoth rëer thïn ë tök wëer aköl wäär döm ye. Ku èci jam ténë kocken ye buçoth nääkde nhom tueŋ të bï kek röt guieer thïn, ku deet kepuöth. Cök ciëen aa yo lëk dömdöm Jethu, ku luñnde ku piëet cï ye piäät tim cï riü kou, ku jön rotde. Ku jol a nyooth cï yen rot nyuccoth ténë kocken ye buçoth jön rotde cök ciëen. Anyiköl tiŋ cï koc ye yok cökdit 8 yic, jöök cök koor 1 yet 11 aci nyääj wei kák cï göt theer yiic. Ku akëc koc tueŋ ke war gëtgët wël Jethu yiic göt. Ku aye koc kök göt aya tëdët.

Joon ë miöc pïr akölriëec èbën bï gäm koc të gem wët Raan cï lœc ku dœc, deet koc puöth. Ku ë miöc bï rot jöök èmën ke bï gäm koc bï Jethu gam, lñ ye yen dhël ku yic ku pïr.

Kák tõ thïn

Kák cï göt tueŋ.....	1:1-18
Joon raan koc muccac nhüüm ku koc cï Jethu kaŋ buçoth	1:19-51
Piööc ë Jethu.....	2:1-12:50
Nin ciëen kadhorou thuonde nhom tueŋ	13:1-19:42
Jön rot ku nyooth rot Bëny	20:1-31
Kák cï göt ciëen nyooth rot dët Galilia	21:1-25

Wët Pîr

1 Wätheer këc nhial ku piny cak, Wët ë tö thïn, ee rëér kek Nhialic, ku Wët ë ye Nhialic. **2**Wët ë rëér kek Nhialic wäär cëk käj. **3**Käjuëc rëér nhial ku piny èbën aake cak ë ye. Ku acin käk tö thïn këc ke cak ke yeen liu thïn. **4**Kuat käk tö thïn èbën aa pîr yok tënë ye. Ku piérde aci ruel gäm raan èbën.^a **5**Piérde yen ë ruel dëp apei muööth yic, ku akëc lëu bï kuöm nyin piny.

6Nhialic éci atuönyde tooc, raan col Joon. **7**Acii bën bï koc bën lëk bïk ruel njic. Acii bën bï lëk ke bï raan èbën wët piñ ku gem. **8**Yeen écie yen ruel, acii bën bï koc bën lëk ruel. **9**Ku Wët yen ë ye ruel ayic, ruel ci bën pinynhom tënë raan èbën.

10Wët ë tö pinynhom, ku Nhialic ë cak piny ë ye, ku akëc koc pinynhom njic. **11**Yeen acii bën tënë käk ke ci cak, ku akëc kocken ci cak lor. **12**Ku acii koc abëk bën lor ku gamkë wëtde, goke gäm riel bïk aa mith Nhialic. **13**Keek aacie mith Nhialic cït të ye koc dhiëéth thïn, cïmën ye mith la wun dhiëéth ke. Ee Nhialic guöp yen ë Wunden.

14Wët acii bën a raan ku ciëj ke yo. Ku dieëkde acuk tij, diik Wën töj Nhialic. Ku ë yen biï yic, ku lier puöu Nhialic tënë yo.

15Ku Joon acii tuöl ku lëk koc ë rienke èlä, “Kënë yen ë raan wäär ye yen jam ë rienke, raan wäär ya lueel èlä, ‘Yen abi lök bën yacök, ku adit tënë ya. Yeen ë rëér thïn wäär ke ya këc cak dhiëéth.’”

16Rin käpuöth ë yen Wën Nhialic, yen acii yo döcc èbën, döc tök ë döc dët cök. **17**Wätheer löj éci Nhialic gäm koc ë Mothith, ku emen Nhialic acii yic ku lier piände gäm koc ë Jethu raan ci loc ku döc. **18**Acin raan ci Nhialic kaç tij tëyön. Ee Wën töj thöj kek Nhialic, rëér Wun lööm yen acii yo col ajiç Nhialic.

Athön Joon raan koc muooc nhüüm

(Mt 21:12-13; Mk 1:1-8; Lk 3:1-18)

19Kocdit Itharel Jeruthalem aake ci koc käk Nhialic ku koc kuat Lebi tuocc tënë Joon, bïk la thiëec èlä, “Ye yin ña?”

20Ku Joon akëc bën jai bï wëtde dhuk nhom. Acii bën bëér ë cök ku lueel èlä, “Acie yen Raan ci loc ku döc.”

21Gokë thiëec, “Aye yin ña? Ee yin Elija?” Go bëér, “Acie ya.” Gokë ben thiëec, “Ye yin raandit käk Nhialic tij bï bën?”^b Go dhuöök ke, “Yei! Acie ya.” **22**Gokë lueel, “Lëk yo, ee yin ña? Yok aa dhil wët dhuöök koc ke toc yo. Ye rot yok ë yin ña?” **23**Go Joon bëér, “Yen ë jam apei roor të ci cën, ‘Guierkë dhël Bëny bï la cök cïmën wäär ci Ithaya raan käk Nhialic tij ye lueel.”

^a1:4 Wët yen acii bën aa piir   ^b1:6 Mt 3:1; Mk 1:4; Lk 3:1-2   ^b1:21 Raan käk Nhialic tij bï tuöl, bï bën Raan ci loc ku döc bën lueel. Tij L.rou 18:15, 18; Mt 4:5   ^c1:23 Ith 40:3

²⁴Röörkä aake tooc kœc akut Parathii, ²⁵ku jolkë Joon bën thiëec élä, “Yejö ë yin kœc muccœc nhiiüm të ciï yin ye Raan cï lœc ku dœc, ku yin acie Elija ku ciï ye raandit käk Nhialic tiij?” ²⁶Go Joon dhuök ke, “Yen ë kœc muccœc nhiiüm piu ë path, ku raan arëer kamkun ë tën ku acäk njic, ²⁷raan yen lök bën yacök ciëen, ku acä lœu ba warke dök.” ²⁸Kën ë loi rot pan cœl Bethani, wär Jordan kœc muccœc nhiiüm thïn.

Amälthiin Nhialic

²⁹Nayon aköl dët ke Joon tiij Jethu ke bö tënë ye, go lueel, “Tiëjkë Amälthiin Nhialic yen bä adumuööm kœc pinynhom nyaai, kan abö. ³⁰Yen ë raan ye yen jam ë rienke wäär ë yen ye lueel élä, ‘Yen abi lök bën yacök, ku adit tënë ya. Yeen ë rëer thïn wäär ke ya këc cak dhiëeth.’ ³¹Aacä njic bï ya yen ña, ku yen aci bën ku ya kœc muccœc nhiiüm piu rin bï yen ye cœl aajic kœc Itharel.”

³²Ku éci Joon lueel aya élä, “Yen aci Wëi Nhialic tiij ke bö kecít kuur ë dit, ku nyuuc yenhom. ³³Ku ë jnot këc njic, ku éci Nhialic raan toc ya ba kœc aa muccœc nhiiüm piu, lëk ya élä, ‘Raan bï yin Wëi Nhialic tiij ke bö ku nyuuc yenhom yen ë raan bï kœc muccœc nhiiüm Wëi Nhialic.’ ³⁴Ee yic, aca tiij ku alëu ba lueel, wenhiiüm lön ë yen Wëi Nhialic.”

Kœc cï Jethu kañ buçoth

³⁵Yon aköl dët, Joon ë käac kek kœcken ye buçoth karou tëwäär aköl. ³⁶Nawën tiij Jethu ke ték tëthiök ke ke, go Joon döt apei ku lueel, “Tiëjkë, yen akan yen Amäl Nhialic.” ³⁷Ku jol piñ kœc ye buçoth awën karou këya, gokë Jethu buçoth. ³⁸Nawën wel Jethu yenhom, ke tiij ke ke buçoth ye, go ke thiëec, “Yejö wiëckë?” Gokë lueel, “Rabi, rëer tënén?” (Ku wëtde yic, “Raan Piöoc.”)

³⁹Go lëk ke, “Bák, bák bën tiij.” Gokë la ku tiijkë të rëer yen thïn. Ku ë ye tään aköl, ku jolkë rëer kek ye abi piny cuœl.

⁴⁰Raan tök kam kœc wën karou cï wët Joon piñ ku buçoth Jethu, ee ye Andria wämënh Thaimon Pîter. ⁴¹Nayon nhiaäk rial, ke Andria räm ke mënhë, go lëk ye, “Yok aaci Methaya yok.” (Ku wëtde yic Raan cï lœc ku dœc.) ⁴²Ku yëth Thaimon tënë Jethu. Go Jethu döt apei ku lueel, “Yin ë Thaimon wën Joon, yin abi cœl Kepa.” (Ku yen Pîter wëtde yic ee kuur.)

Jethu aci Pilipo ku Nathaniel cœl

⁴³Nawën aköl dët ke Jethu la Galilia, ke räm kek Pilipo, go lëk ye, “Buçoth ya.” ⁴⁴Ku Pilipo ë raan Bethaida, ku ë gen yi Andria ku Pîter aya. ⁴⁵Go Pilipo Nathaniel yok ku lëk ye, “Yok aaci raan wäär cï Mothith gät

Tiëŋkë, yen akan yen Amäl Nhialic (1:35-36)

ë rienke athör lööij yic, raan yen cü koc käk Nhialic tij gät ë rienke aya, acuk yön. Yen ë Jethu wén Jothepe raan Nadharet.”

46 Go Nathaniel lueel, “Ye képiath njö lëu bï tuöl Nadharet?” Go Pilipo bëér, “Bääär ba tij.”

47 Nawén tij Jethu Nathaniel ke bö, ke jam rin Nathaniel ku lueel, “Raan kënë ë raan Itharel ayic guöp, kecïn guöp ruëény.”

48 Go Nathaniel lueel, “Ca njic këdë?” Go Jethu bëér, “Yin guo njic wén rëer yin naap cök, tewén këc Pilipo la bï yi la cool.”

49 Go Nathaniel bëér ku lueel, “Raan piööc, yin ë Wén Nhialic, yin ë Bëny Itharel.”

50 Go Jethu bëér, “Ca jäl gam rin cü yen ye lëk yi lön cü yen yi tij wén rëer yin naap cök? Yin abi kädit kök wär ë käkkä tij!” **51** Ku ben mat thín, “Wët yic alëk we, wek aabí nhial tij ke liep rot, ku atuuç Nhialic aa bák tij ke bö piny ténë Manh Raan ku lek nhial.”

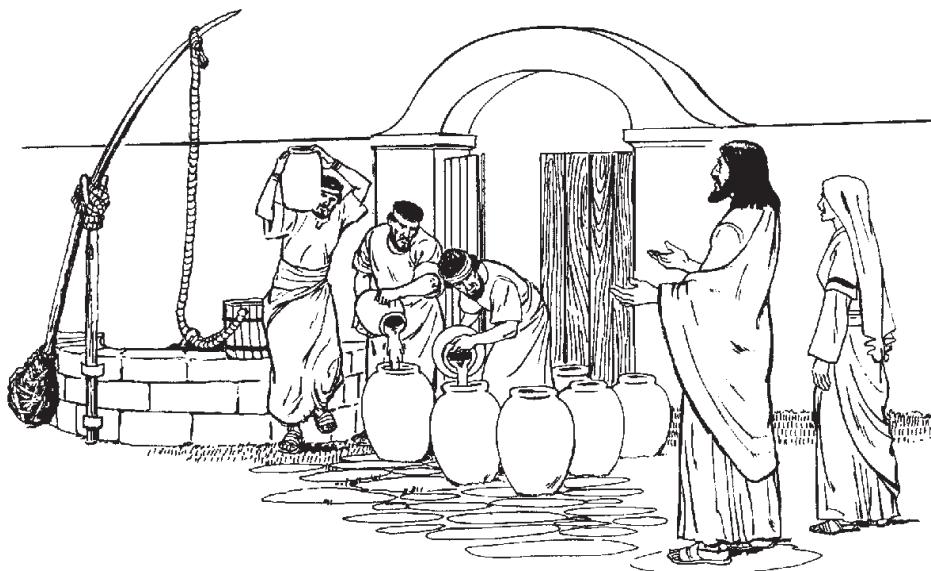
1:51 Cäk 28:12

Yan thiëek pan Kana

2 Nün kadiäk cök ciëen, ke ruäai loi gen Kana pan Galilia. Ku man Jethu ë tñ thïn, ²ku Jethu ëci cœl yai yic aya kek kocken ye buçoth. ³Nawën la möu thök, ke lëk man ye, “Möu aci liu tñë ke.” ⁴Go Jethu lueel, “Tijë, yin aci kë luçi dhil lëk ya. Akäldië anot këc yëët.” ⁵Go man lëk koc luçi, “Luçikë kák bï lëk we èbën.”

⁶Ku tönydít kadätem aake cäp koc lñm. Tönykä aake ye ke pii tääu thïn bï koc kecök aa lœk, cït të ye löj ciëej koc Itharel ye nyuçoth thïn. Ku tñjony tök ë jöt të cït tñen aduök thiär-rou, tëdë aduök thiärdiäk. ⁷Go Jethu lëk koc luçi, “Thiänkë tönykä pii.” Gokë töny thiëoj abik thook alic. ⁸Ku jöl Jethu lëk ke, “Gëmkë ye tönykä yiic, ku gämkë ke raan yen wun ruäai.” Gokë looi käya, ⁹ku jöl raandit koc athiëk awën pii thiëep, pii cï waar bï ya möu. Ku akuc të bïi möu thïn, aa koc luçi wén thiëj töny kek aa njic ye. Go raandit koc athiëk wun nya cœl, ¹⁰ku lëk ye, “Raan èbën ë muön path kanj gam tuej, ku na cï koc jäl kueth ke muön lir ajol lëk gam. Ku yin cï muön path waan ciëen agut èmën.” ¹¹Kënë yen ë këdit jæj gõi cï Jethu kanj looi gen Kana pan Galilia. Ku yen aci diëtde nyuçoth, ku aaci kocken ye buçoth jäl gam.

¹²Nawën ë kënë cök, ke Jethu la Kapernaum kek man ku wëët wun ku kocken ye buçoth, ku rëérkë thïn ë tëen nün lik.

Kënë yen ë këdit jæj gõi cï Jethu kanj looi (2:1-12)

Jethu acī la luaj Nhialic
(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lk 19:45-46)

¹³Yon cī Yan Ayum cīn yic luou jäl thiök, ke Jethu la Jeruthalem. ¹⁴Ku jol ler kal luaj Nhialic yic, ke yök koc ke ycc wei thīn ē yök ku amēl ku jol aa kuör. Ku koc wēeu waar yiic aake cī nyuc thīn aya. ¹⁵Go waat nai ē wiēn, ku cop koc wei kal luaj Nhialic yic kek yäkken ku thäkken ku weer wēeu wei, ku wel agenken yiic. ¹⁶Ku lēk koc kuör yaac wei, “Nyaakē käkkä ē tēn, ku duökkē yön Wā cōl aye yön ycc.” ¹⁷Go kocken ye buccoth wēl cī gōt athör theer wēl Nhialic yic tak. Wēl ye lueel elä, “Yin Nhialic, nhiēr yöndu adēp yapuü cimēn mac.”

¹⁸Go kocdit Itharel bēn ku thiëckē, “Ye kēdit jān gōi yindē ba looi ba nyuōth yo, lōn le yin yic ba kēcīt kēnē looi?”

¹⁹Go Jethu bēér ku lēk ke, “Rackē luaj Nhialic kēnē, ku aba ben looi nīn kadiäk.” ²⁰Gokē lueel, “Acī ruöön thiärjuan ku dätem nōk bī jäl thök, ku luel ka ba looi nīn kadiäk yiic?” ²¹Ku luaj Nhialic jieem Jethu ē guäpde. ²²Ku na wääär la jōt raj yic, ke kocken ye buccoth tak kewääär cī lueel. Ku gamkē wēl theer Nhialic cī gōt, ku wēl cī Jethu lēk koc. ²³Tewääär rēér yen Jeruthalem yai yic, ke koc juēc gam wētde wēn tūj kek käkken jān gōi cī looi. ²⁴Ku aake njic Jethu ebēn ku yen akēc rot nyuōth ke. ²⁵Ku acīn kēn nadē ke wīc raan dēt bī ye nyuōth koc, rin anjic kāk tō raan puōu.

Jethu ku Nikodemo

3 Raan akut Parathī cōl Nikodemo, ku ē ye raandit koc Itharel ē tō thīn, ²nayon akōu wēér tōk ke la tēnē Jethu ku lueel, “Raan piööc, anicku yin ē raan piööc cī Nhialic tooc. Rin acīn raan loi kāk jān gōi cimēn yin, tē liu Nhialic kek ye.”

³Go Jethu bēér, “Yin alēk yic, acīn raan bī bääny Nhialic tij, tē cii ye ben dhiëéth dhiën dēt.”

⁴Go Nikodemo lueel, “Bī raan ben dhiëéth kēdē? Lēu bī dhuk man yäc bī jäl ben dhiëéth?”

⁵Go Jethu bēér, “Wēt yic alēk yi, raan kēc ben dhiëéth ē pii ku Wēi Nhialic, acīi bääny Nhialic bī yök. ⁶Raan aye dhiëéth koc ē path, ku Wēi Nhialic ē pīr yam ye Nhialic gäm koc. ⁷Duk ye gäi tē lēk yen yi, lōn dhil we ben dhiëéth. ⁸Wēi Nhialic acīt mēn dhie ye raan yom piñ ke wuu, ku cii tē bii yen thīn ku tē le yen thīn njic. Yen ē tēn koc bī ben dhiëéth Wēi Nhialic.” ⁹Go Nikodemo thiēc, “Bī kēnē rot lēu kēdē?”

¹⁰Go Jethu lēk ye, “Yin ē raan piööc koc pan Itharel ku kuc kēnē! ¹¹Wēt yic alēk yi, yok aa jam kāk njicku ku luelku kāk cuk tij. Ku not we jei bāk

wëtda cii gam. ¹²Na cäk wëtdië gam tē jieem yen käk pinynhom, ke we bï wëtdië gam këdë tē jieem yen ténë we käk Nhialic? ¹³Acin raan cii kañ la nhial bï käk Nhialic bëei, ee raan bö nhial Manh Raan bö piny nhial.”

¹⁴Cimën wääär ci Mothith luŋ wéeth cít képiiny jat nhial roor bï yen koc ci képiiny cam aa dœc, ke Manh Raan adhil yäth nhial, ¹⁵rin bï raan gam wëtde ebën pír akölriëec ebën yön. ¹⁶Nhialic anhiar koc pinynhom apei. Yen agem yen Wënden juɔl, bï raan ebën wëtde gam cii mär, ku püirkë akölriëec ebën. ¹⁷Ku Nhialic akëc Wënde tuɔjöc piny bï koc bën luɔk wei, ee rin bï thäi pinynhom pír è rienke.

¹⁸Raan gam wëtde acii bï luɔk wei, ku raan ci jai bï wët cii gam aci luɔk wei, rin këc yen wët Wën töön è Nhialic gam. ¹⁹Ku kën bï ke luɔk wei akin, ruel aci bën pinynhom ku koc aa nhiar muɔjöth tén ruel rin aa luui kärec.

²⁰Raan ebën kärec looi è ruel maan ku cii la yer yic, rin cii yen kärec ye looi wiç bï ke njic. ²¹Ku raan luui käpath è bën yer yic bï luɔide nyuɔoth, rin ci ke luɔj Nhialic.

Joon aci ben jam rin Jethu

²²Nawën ke Jethu kek kocken ye buɔoth la pan Judia, ku rëer thïn ke ke, ku muɔc koc nhiiim piu. ²³Ku Joon è ye koc muɔc nhiiim aya tê cœl Aenon thiäak kek Thalim la yic piu juëc. Ku koc aake ye la bï ke la muɔc nhiiim. ²⁴(Ku Joon è nöt këc guɔ mac.)

²⁵Nawën ke koc Joon buɔoth kök jol teer kek raan Itharel rin lök ye koc kegup lɔɔk, ²⁶gokë la ténë Joon ku luelkë, “Raan piööc, lëu ba mony wääär rëer kek yi wär Jordan alɔntui tak, raan ye yin jam è rienke? Yen amuɔc koc nhiiim emen, ku koc juëc aala ténë ye!”

²⁷Go Joon bëer, “Acin tê bï raan këdaj yön tê këc Nhialic ye gäm ye. ²⁸Week wepec acäk piñ ke lëk we elä, ‘Yen acie Raan ci lɔc ku dœc, ku yen aci tuɔjöc tueñ è path yenhom.’ ²⁹Raan thiëk yen è raan bï gäm nya, ku mäthde è kööc ku è puɔu miet tê piñ yen röld. Yen è miet piändièaya emen. ³⁰Yen abi dhiel dít apei ku yen abi kuur.”

³¹Raan bö nhial adit ténë koc ebën, ku raan piiny è kën piny. Raan bö nhial atö koc nhiiim tueñ ebën. ³²Ee koc lëk käk ci tiñ ku käk ci piñ, ku acin raan wëtde gam. ³³Ku raan ci gam, aci gam lɔn ye Nhialic yic lueel. ³⁴Raan ci Nhialic tooc yen è jam wël Nhialic, rin aye Nhialic gäm riël Wëike ebën. ³⁵Wun è Wënde nhiaar ku tëeu kériëec ebën yecin. ³⁶Raan gam wët Wën è Nhialic abi pír akölriëec ebën, ku raan cii wët Wën Nhialic bï gam acii pír akölriëec ebën bï yön, rin acin kë bï riäak puɔu è Nhialic nyaai ténë ye.

Jethu ku tiŋ pan Thamaria

4 Nawën ke ɳic Jethu lən cī koc akut Parathii ye piŋ, lən nadë ke koc aa bën tēnē ye bi ke bën mucc̄c nhiiim, ku lən cī yen la koc juēc ye buɔoth wär koc Joon buɔoth. **2**(Ku acie yen ye koc mucc̄c nhiiim, aa kɔcken ye buɔoth.) **3**Nawën piŋ wët ye lueel, go jäl pan Judia ku dhuk Galilia. **4**Ku è bi dhiel yet pan Thamaria rin yen è dhël tēek yen thïn.

5Go yet pan Thamaria col Thikar thiäak ke piny wäär cī Jakop gäm wënde Jothepe. **6**Ku yinh cī Jakop col awec è tö thïn. Nawën cī Jethu dak è cäth, go nyuc yith lööm. Ku è ye aköl ciel yic.

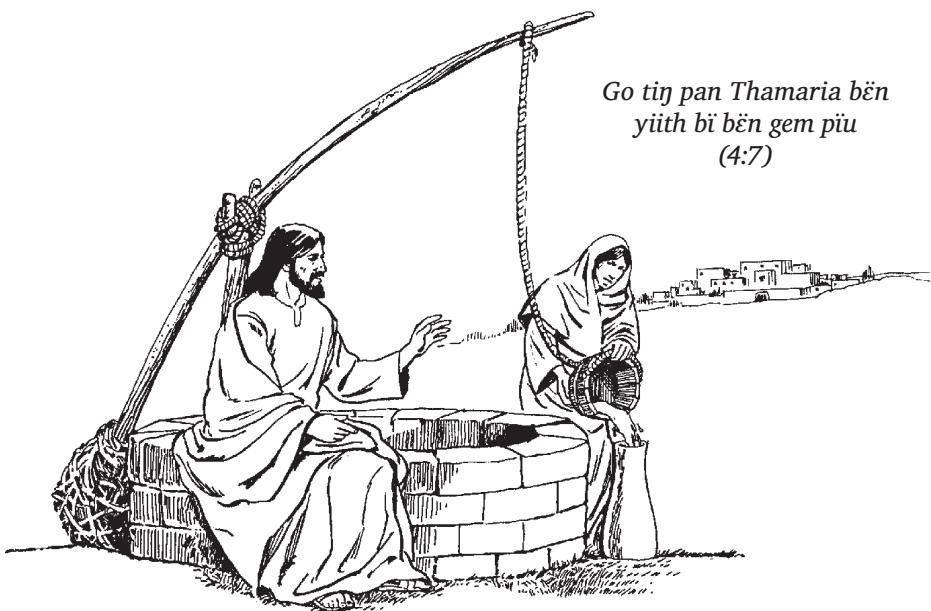
7Go tiŋ pan Thamaria bën yiith bi bën gem pii, go Jethu lëk ye, “Muɔc yen pii ba dek.” **8**(Ku kɔcken ye buɔoth aake cī la geeu bik la ycc̄c miéth.)

9Go tiŋ pan Thamaria lëk ye, “Këdë wën? Yin è raan Itharel ku thiëc ya, yen raan Thamaria ba yi mucc̄c è pii?” (Koc Itharel aake cie dek kek koc Thamaria.)

10Go Jethu bëer, “Na yi ɳic miɔc Nhialic ku raan thiëc yi pii ɳuötaca thiëec, ku ɳuöt aci mucc̄c pii pîr.”

11Go tik lueel, “Bëny, yin acin kë gem yin pii, ku yith amec yic, ba pii pîr yök tēnen? **12**Ye yin dît tēnē wädit Jakop raan cī yo gäm yinh kënë, ku dëk thïn yen ye nhom kek miéthke ku yâkke?”

*Go tiŋ pan Thamaria bën
yiith bi bën gem pii
(4:7)*

¹³Go Jethu bëér, “Kuat raan dek piükä abi rou ben nök, ¹⁴ku raan bï dek pii ba yiék ye acii rou bï ben nök, ku pii bï yiék ye aabi ya dhiama yeiyic ye pii pïr kuér thïn, ku yik ye pïr alanden.”

¹⁵Go tik lëk ye, “Bëny, yiék yen piiükä bï rou ya ciï ben nök, ba ciï ben bën tën ba bën gem pii.” ¹⁶Go Jethu lëk ye, “Lçor çol muçnydu bæk bën tën.”

¹⁷Go tik lueel, “Yen acin moc.” Go Jethu bëér, “Këdu ë yic, lñ cïn yïn moc. ¹⁸Yin aci kañ rëer kek röör kadhiëc, ku mony rëer kek yi emen acie muçnydu. Yin aci yic lueel.”

¹⁹Go tik lueel, “Bëny aca njic, yïn ë raan käk Nhialic tiij. ²⁰Wärkuan theer pan Thamaria aake ye Nhialic door ë gõn kënë nhom, ku ayakë lueel wek kçc Itharel lñ dhil yok Nhialic la door Jeruthalem.”

²¹Go Jethu lueel, “Gam wëtdië, yïn tiijë të bï wek Wä door aci thiök, ku acie gõn kënë nhom ku acie Jeruthalem. ²²Wek kçc Thamaria wek kuc raan yakë door, ku yok kçc Itharel yok aa njic raan yeku door rin pïr abö tënë Itharel. ²³Ku aköl ajol bën, ku aci guç bën emen guçp, të bï riel Wëi Nhialic kçc çol aa dor Wä cimënde, kek aa kçc wic Wä bik ye door. ²⁴Nhialic ë Wëi, ku rin riel Wëike yen alëu ye bï door cimënde.”

²⁵Go tik ben lëk ye, “Añiec lñ bï Raan ci lçc ku dçc bën. Na le bën ka bï yo nyuôth kériëec èbën.”

²⁶Go Jethu bëér, “Yen ë yen, raan jam kek yi.”

²⁷Ku kaamthiin wën jieem kek, ke kocken ye buçoth bö ku gëikë apei rin jieem yen kek tik. Ku acin raan tök kamken ci tik thiëec, “Yenjö wic, ku yenjö jieem yen kek ye?”

²⁸Go tik tönyden pii nyäär piny, ku ket ke dhuk geeu ku lëk kçc.

²⁹“Bæk tiëjkë mony cä lëk kériëec èbën ca looi. Nadë ke ye Raan ci lçc ku dçc?” ³⁰Gokë bën bei geeu bik la tënë Jethu.

³¹Ku kaamthiin wën, ke lëk kocken ye buçoth ye, “Raan piööc, jol mith.”

³²Go bëér, “Yen ala miëth, cïn kë njeckë thïn.”

³³Go kocken ye buçoth röt jal aa thiëec kamken, “Tëdë le raan ci miëth bëei tënë ye?”

³⁴Go Jethu lëk ke, “Miëthdië ee lñ ba wët raan toc yen looi, ku thäap luçi ci gäm ya. ³⁵Cäk kään ye lueel dhie élä, ‘Pëi kañuan ajoott ku rap abi tem.’ Ku alëk we, jatkë wenÿin bæk dum tiij, yemën rap aaci luçk ku apath bï ke tem! ³⁶Raan rap tem aye riçp ku ë köth pïr tem alanden, këya raan cumcum ku raan témtem aabi puôth miet kedhie. ³⁷Kään aci ya yic. ‘Raan tök ë com ku tém raan dët.’ ³⁸Wek tuçç bæk rap la tem dom yic ku ë dom këc wek luui thïn. Kçc kök aaci luui thïn ku wek aa röt kony luçiden.”

39 Go koc juēc Thamaria ē gen wēn yic wēt Jethu gam, rin cī tik wēt lueel ēlä, “Kériēc ebēn ca looi aci lēk ya.” **40** Nawēn bö koc Thamaria tēnē ye ke läjkē bī rēer ke ke. Go Jethu nīn karou nōk thīn tēen.

41 Go koc kōk juēc wētde jäl gam rin wēl ye lēk ke, **42** ku lēkkē tik, “Emēn, yok aaci wēt jäl gam, ku akēku gam rin wēlkun ca lueel, ku ē rin cī yok wētde piñ ku ḥicku lōn ē yen Aluāj koc pinynhom ebēn alanden.”

Jethu aci manh bēny kony

43 Nawēn cī nīn karou nōk thīn tēen, ke Jethu jōl jäl ku ler lōn Galilia.

44 Rin yen Jethu guöp ecī lueel lōn, “Raan kāk Nhialic tīj acie theek wuönden.” **45** Nawēn yeet Galilia ke lor apei, rin wāär cī kek kāk cī Jethu looi yai yic tīj, wāär cī kek la Yan Ayum cīn yic luūu yic Jeruthalem.

46 Go Jethu ben dhuk gen Kana tō Galilia, tēwāär cī yen pii waarr thīn bī ya muön abiēc. Ku raandit kam koc mac baai cī manhde tuaany Kapernaum ē tō thīn. **47** Nawēn piñ lōn cī Jethu jäl Judia ku ben dhuk Galilia, ke la tēnē ye ku lēj bī la Kapernaum bī manhden cī thiōk ke thou kony bī pial. **48** Go Jethu lēk ye, “Acīn raan bī ye gam kamkun tē kēc wek kit ku kādīt jān gōi tīj.”

49 Go raandit awēn bēér ku lueel, “Bēny, bāär lokku ba manhdii dōöt.”

50 Go Jethu lēk ye, “Lōor, manhdu abī pīr.” Go mony wēn wēt Jethu gam ku jiēl. **51** Wēn cieth yen dhēl yic, ke rām kek kōcken luji ku luelkē, “Manhdu aci yōr.”

52 Go ke thiēec akōl alōj jōl manhde ḥuēen. Gokē lueel, “Wäraköl tään akōl yen ē jiēl juäi yeguöp.” **53** Go wun ḥic lōn ē yen akōl alōj wāär cī Jethu ye lēk ye ēlä, “Manhdu abī pīr.” Ku jōl wēt Jethu gam kek kacke ebēn.

54 Kēnē, yen aye kādīt jān gōi cī Jethu looi rou, wāär le yen dhuk Judia ku ler Galilia.

Raan tuany ruōōn 38 aci kony

5 Nawēn ke yan koc Itharel ē tō thīn, go Jethu la Jeruthalem yai yic. **2** Ku tēhiääk kek tē cōl Kal Amēl Thok, pul ē tō thīn, pul cōl Bethaida thoj koc Itharel. **3** Ku koc juēc tuany aake ye tōc thīn, koc cī cōr ku koc cī ḥōl ku koc cī duany. Ku keek aake ye pii tiit bīk la tiaktiak, **4** rin atuny Nhialic ē ye bēn pul yic, ku cōl pii ala tiaktiak, ku raan cī kaŋ la wīr tē cī pii rōt tiak, ke kony kuat tueny tō yeguöp. **5** Ku raan tuany ruōōn thiärdiäk ku bēt ē tō thīn. **6** Nawēn tīj Jethu puōk yic ke cī tōc, ku aŋic lōn cī ye tuaany run juēc, go thiēec, “Wic ba pial?”

⁷Go raan tuany bëér, “Bëny, acin raandiën tö tén bii ya yäth wiir tê tiak pii röt thïn, rin na them ba la thïn, ke raan dët è kaŋ wër thïn.”

⁸Go Jethu lëk ye, “Jot rot ku lom biöndu ku cathë.” ⁹Go raan wén guo pial ku kueny biöndje ku cieth. Ku aköl looi kén rot è ye aköl ciï koc Itharel ye luui, ¹⁰go koc Itharel lëk mony ci kony, “Yaköl, aköl ciï koc ye luui, ku akéc puöjl ténë yi ba biöndu ket.”

¹¹Go bëér, “Acii raan cä kony ba pial lëk ya elä, ‘Lom biöndu ku cathë.’”

¹²Gokë thiieec, “Yenja yen raan ci lëk, ‘Lom biöndu ku cathë?’”

¹³Ku raan ci kony è kuc raan kony ye, rin koc juëc aake tö è tewen ku Jethu éci la lieplänj wei.

¹⁴Nawen ke yok Jethu luaj Nhialic, go lëk ye, “Tiŋ yin acii pial emen, päl adumuööm, tädët ke këdet rac apei abi röt ben luöi yi.”

¹⁵Go mony wén jäl ku le lëk bany Itharel lön è Jethu yen acii ye kony bii pial. ¹⁶Gokë joo bïk Jethu aa jöör rin ci yen raan kony aköl ciï koc ye luui. ¹⁷Go Jethu bëér ténë ke elä, “Wä è luui akölaköl, ku yen adhil luui aya.”

¹⁸Ku jam kénë acii bany Itharel rac puöth apei, ku wickë bïk nök, ku acie rin ci yen löj aköl ciï koc ye luui thoj rot, ee rin ci yen ye lueel lön ye Nhialic Wun, ku käya acii rot looi bii thoj kek Nhialic.

¹⁹Go Jethu jal bëér, “Wët yic alëk we, acin kë ye Wät looi piände è rot, kë ye looi è tök, ee kë ci tiŋ kë ye Wun looi. Ku kë ye Wun looi aye Wënde looi aya. ²⁰Rin Wun è Wënde nhiaar, ku nyuth kérieëc ye looi. Ku kädit ténë kewen aabi nyuöth ye, ku wek aabi jal gäi ébën. ²¹Cimën ye Wun koc ci thou jot ku yik ke pïr, ke Wënde aya è pïr yiëk koc wic ye. ²²Wun guöp acin raan ye luök wei. Ku acii Wënde yiëk riel bii looi ténë ke ébën. ²³Rin bii koc ébën Wënde theek cimën ye kek Wun theek. Kuat raan cie Wënde ye theek, acie Wun ye theek raan toc ye.

²⁴“Wët yic alëk we, raan piŋ wëtdië, ku gem wët raan toc ya pïr akörlieëc ébën atj ténë ye. Acii bii luök wei, yeen acii jäl thou yic ku yok pïr. ²⁵Wek aa lëk yic, aköl bii bën, ku acii guo bën të bii koc ci thou röl Wën Nhialic piŋ, ku koc bii ye piŋ aabi pïr. ²⁶Cimën ye pïr bën bei ténë Wun, käya, yeen acii Wënde looi bii ya të ye pïr bën bei thïn aya. ²⁷Ku yeen acii Wënde yiëk riel bii luk looi ténë koc, rin ye yen Manh Raan. ²⁸Duökké gei è wët kénë, aköl bii koc ci thou röldje piŋ rëj yiic abj, ²⁹ku keek aabi bën bei räñken yiic, koc ci njec luui apath aabi röt jot ku aabi pïr, ku koc ci luui kärec aabi röt jot ku aabi luök wei.

³⁰“Acin kë lëu ba looi piändië è rot, yen è wët teem kecit kë ci Nhialic lëk ya, käya wët ca teem ala cök rin acie wët piändië yen wiëc ba looi, ee wët wic raan toc ya è rot.

³¹“Na jaam ërienkië ke kë lueel acie gam ciët ye yic. ³²Ku raan dët jam ërienkië atö thïn, ku ajiëc lön kë ye lueel riënkië ë yic. ³³Atuc aa cäk tuoc tënë Joon ku yeen aci wët yic lueel. ³⁴Acie lön bi yen la raan jam ërienkië, aya lueel yen kënë rin bi wek pîr. ³⁵Joon ë ye këcít mermer dëp ku mer piny, ku week ë yakë wic kaam thin-nyoɔt bæk puɔth miet thïn ruelde. ³⁶Ku raan jam ërienkië atö thïn, ku wëtde aril tënë wët ci Joon lueel ërienkië luoi ya ke looi, luoi ci Wä yiëk ya ba ke looi, keek aa jam ërienkië ku nyoothkë lön ci Wä ya tooc. ³⁷Ku Wä aya, raan toc ya, yen ajam ërienkië aya. Wek aa këc röldé kaŋ piŋ ku akëckë kaŋ tiŋ, ³⁸ku wët ci lueel acäk ye muk wepuɔth, rin ci i wek wët raan ci tooc ye gam.

³⁹“Athör Nhialic ayakë kueen, rin ye wek ye tak lön bæk pîr akölriëec yok thïn. Ku keek aya aa jam ërienkië! ⁴⁰Ku ɻot cäk wic bæk bën tënë ya bæk pîr yok thïn.

⁴¹“Acä wic bi koc ya leec. ⁴²Ku wek ɻiec, ku ajiëc lön tœu nñiér Nhialic wepuɔth. ⁴³Yen aci bën kek riel ë Wä, ku kueckë bæk ya lor, ku na bö raan dët kek rielde ë rot ke yen abæk lor. ⁴⁴Anhiarkë bæk lec yok tënë raan dët, ku acäk ye them bæk lec yok tënë Nhialic, ye këdë yen bi wek ya gam? ⁴⁵Ku emen duɔkkë tak lön bi yen we luɔm tënë Wä. Mothith guɔp yen abi we luɔm, ku ë Mothith yen acäk ɻoɔth wepuɔth. ⁴⁶Na we ci Mothith gam alanden, ke wek ɻot we gam ya aya, rin ci yen wël göt ërienkië. ⁴⁷Ku rin ye wek kuec gäm wël ci göt, ke lëukë këdë bæk wël ca lëk we gam?”

Jethu aci miëth koor juak bi koc juëc cam

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lk 9:10-17)

6 Ye tëen ke Jethu tem wär Galilia col Tiberia aya. ²Go koc juëc buɔth rin ci kek kädit jän göi, ci yen koc tuany kony tiŋ. ³Go Jethu la got nhom ku nyuuc kek kocken ye buɔth. ⁴Ku yan koc Itharel, Yan Ayum cün yic luɔu èci thiëk. ⁵Nawén ciëeth Jethu piny ke tiŋ koc juëc ke bö tënë ye, go Pilipo thiëc, “Ye tëno bi yok miëth kueth koc èbën yɔɔc thïn?” ⁶Ací kënë lueel ku bi Pilipo them, rin ɻic yen kë bi looi.

⁷Go Pilipo bëér, “Rin bi raan tök ayum thin-nyoɔt yok, ka wic wëeu juëc apei bi ayuɔp yɔɔc.” ⁸Go Andria, mënh Thaimon Pîter, ku ë ye raan tök kam kocken ye buɔth lueel, ⁹“Dhök atö thïn tën ke muk ayuɔp kadhiëc ku rec karou, ku aaci kockä èbën bi lëu.”

¹⁰Go Jethu lëk ke, “Calkë koc anyuc piiny.” (Ku noon ë dît thïn ë tëen. Go koc nyuc èbën piiny.) Ku röör kepëc aake ye tëcít tën tiim kadhiëc. ¹¹Go Jethu ayuɔp lööm ku leec Nhialic, ku tek ke tënë koc wën ci nyuc èbën. Ku ben looi këya kek rec, bi raan èbën kueth cît të wic. ¹²Wën ci

5:33 Jn 1:19-27; 3:27-30   5:37 Mt 3:17; Mk 1:11; Lk 3:22

kek kueth übën, ke lëk kocken ye buooth, "Kuanykë abëk cï döj piny, bï ciën kë riäk." ¹³Gokë ke kuany übën, ku thiöjkë gäc thiäär ku rou abëk ayuöp cï döj piny, tënë ayuöp kadhiëc wën cï ke ték koc bïk cam.

¹⁴Nawën tüj koc wën luoi ril cï Jethu looi ke luelkë, "Kënë è raan kák Nhialic tüj yen bï dhiel bën pinynhom." ¹⁵Go Jethu jäl ḥic lön bï kek bën bïk ye bën dōm riel, ku loikë bï ya bënyŋaknhom, go bën dhuk gat nhïim è rot.

Jethu aci cath piiu nhïim

(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

¹⁶Nawën cï piny cuol, ke kocken ye buooth la piny wär thok, ¹⁷ku lek riäi yic, ku dhukkë ciëen wär alçtui løj Kapernaum. Nawën ke wëer jol yic dït ke Jethu jöt këc bën tënë ke. ¹⁸Kaam wën ke yomdit jöt rot ku loi atiaktiak rot apei. ¹⁹Ku kocken ye buooth, aake ye tëcít meel kadiäk ayi ḥuan wën tüj kek Jethu ke cath piiu nhïim, ke bö tëthiök kek riäi, gokë riöjc apei, ²⁰Go Jethu lëk ke, "Duökkë riöjc, ee ḥen." ²¹Gokë jat riäi yic, ku go riäi guo yet wär thok tewen le kek thiin.

Koc aa wic Jethu

²²Nayon nhïäk ke tüj koc ke cï döj wär alçtui, lön è yen riän tökalij yen aci döj. Ku anjickë lön këc Jethu la riäi yic kek kocken ye buooth, ku aake cï jäl è rot. ²³Go riëth kök ke bö Tiberia bën wär thok tëthiäök ke tewäär ciem koc juëc ayup thiin, wën cï Bëny lec gam. ²⁴Nawën tüjkë lön liu Jethu thiin, ku liu kocken ye buooth aya, gokë keec riäth yiic ku lek Kapernaum bïk Jethu la wic.

Jethu ayum è pïr

²⁵Nawën lek Jethu yön wär alçtui ke lëkkë ye, "Raan piööc, ye nén bï yin è tën?" ²⁶Go Jethu bëér, "Wët yic alëk we, wek aa wic ya rin cï wek ayup cam tëcít të wiëckë, ku acie rin cï wek luikiën ril deet yiic. ²⁷Duökkë lui rin miëth riäk, luööjkë rin miëth rëér rin pïr akölriëec übën. Miëth kënë abi Manh Raan yiëk we rin Wun, Nhialic aci rielde gäm ye ku tooc."

²⁸Gokë thiëec, "Buk ḥö looi buk luoi wic Nhialic looi?"

²⁹Go Jethu bëér, "Luoi wic Nhialic bæk looiakin, è lön bæk wët raan cï tuöjc gam."

³⁰Gokë luel, "Ye kïn riel ḥö ba looi buk tüj ku buk wëtdu gam? Yenjö ba looi? ³¹Wärkuan theer aacä ayum löny nhial cam roor, cimën cï ye göt athör theer wël Nhialic yiic elä, 'Ayum nhial aci yiëk ke bïk cam.'"

*Jethu acath pii nhuum
(6:16-24)*

³²Go Jethu lueel, “Wët yic alëk we, kë cï Mothith yiëk we acie ayum pan nhial, ee Wä yen ë we yiëk ayum yic bö pan nhial. ³³Rin ayum ye Nhialic gam ë yen raan bö piny pan nhial, ku yik thäi pinynhom pïr.”

³⁴Gokë thiëc, “Bëny, muç yo ayum kënë akölaköl.”

³⁵Go Jethu lëk ke, “Yen ayum ë pïr,” Ku raan bö tënë ya acii cök bï kañ nök, “Ku raan gam wëtdië acii rou bï nök. ³⁶Èmën, aca lëk we lön cï wek ya tij, ku ajot këckë gam. ³⁷Raan èbën cï Wä yiëk ya, yen abï bën tënë ya. Ku raan bï bën tënë ya acä bï cuçp wei, ³⁸rin cï yen bën pan nhial ba wët raan toc ya bën looi, ku acie wët piändië. ³⁹Kë wic raan toc ya ba looi akin, bï ciën kë mär kam kák cï yiëk ya, ku ba ke jöt èbën aköl ciëen. ⁴⁰Rin kë wic Wä akin, lön raan èbën tij Wënde ku gëm wëtde, abi pïr akölriëec èbën yök thïn, ku keek aaba jöt bik pïr èbën aköl ciëen.”

⁴¹Go kç Itharel luööp guöp rin cï yen ye lueel élä, “Yen ayum cï bën piny pan nhial.” ⁴²Ku luelkë, “Monyë cie Jethu wëen Jothe? Wun ku man aa ijicku. Ku yenjö ye yen ye lueel lön cï yen bën piny pan nhial?”

⁴³Go Jethu bëér, “Duökké lum kamkun. ⁴⁴Acin raan lëu ye bï bën tënë ya të këc Wä ë toc ya ye thël yen, ku aba jöt bï pür aköl ciëen. ⁴⁵Ací koc käk Nhialic tij göt elä, ‘Koc ebën aabi Nhialic ke piööc.’ Raan ebën pij wët Wä ku piööc tënë ye ë bën tënë ya. ⁴⁶Ku acie rin nadë yen raan cí Wä kaŋ tij, raan bö tënë Nhialic, yeen ë rot, yen ë raan cí Wä kaŋ tij. ⁴⁷Wët yic alëk we, raan gam wët ala pür alanden. ⁴⁸Yen ayum ë pür. ⁴⁹Wärkun theer aacä ayum löny nhial cam roor ku aaci thou. ⁵⁰Ku ayum bö piny pan nhial, yen acit kën na ciem raan ka cie bën thou. ⁵¹Yen ayum ë pür cí bën piny pan nhial. Raan cam ayum kënë, ka pür akölriëec ebën. Ayum yen ba yiëk ye ë riëndië ya gam bï koc ebën pür.”

⁵²Go koc Itharel teer apei kamken, ku thiëckë, “Lëu mony kënë këdë, bï riënde yiëk yo buk cuet?”

⁵³Go Jethu bëér, “Wët yic alëk we, të cí wek Manh Raan cuet ku dëkké riëmdië ka cín pür bæk yok wëikun yiic. ⁵⁴Raan cuet riëndië ku dek riëmdië ala pür alanden, ku abi jöt aköl ciëen bï pür. ⁵⁵Rin riëndië ë miëth alanden, ku riëmdië ë këdek alanden. ⁵⁶Raan cuet riëndië ku dek riëmdië abi pür yayic, ku yen abi pür yeyic. ⁵⁷Wä pür acä tooc, ku ë rin rienke yen abi yen aya, ku këya raan cuet yen abi pür ë riëndië. ⁵⁸Ku yen kin ayum bö piny pan nhial, acii thöj kek ayum cí wärkun theer cam ku lökkë thou. Raan cam ayum kënë abi pür akölriëec ebën.”

⁵⁹Wëlkä aaci Jethu lueel wäär piööc yen koc tën amat Kapernaum.

Wël pür akölriëec

⁶⁰Nawën pij koc juëc ye buçoth wëlkä, ke luelkë, “Piööc kënë aril apei. Yenja lëu bï ke pij?” ⁶¹Go Jethu njic lön jiëem kek wël wën, ku lëk ke, “Wiëckë bæk jäl rin ë wëlkä? ⁶²Yerjö bæk looi të tij wek Manh Raan ke dhuk nhial tewën rëer yen thìn? ⁶³Ee Wëi Nhialic yen ë pür gam, ku riel raan acin kë ye kony. Wël ca lëk we aa wëi ku aa pür. ⁶⁴Ku këya acii koc kök kamkun ye gam.” (Rin écii Jethu guç njic tuej lön ye yiña cii bï gam, ku yenja bï ye gaany.) ⁶⁵Ku ben lueel, “Ee rin wët kënë gujöp yen alëk yen ye we, lön acin raan lëu ye bï bën tënë ya, të këc Wä ye looi bï yic pial tënë ye.”

⁶⁶Ku rin ë wëlkä, ke koc juëc kam koc ye buçoth dhuk ciëen, ku cik ben cath kek ye. ⁶⁷Go Jethu atuööcke thiäär ku rou thiëec, “Na week, wiëckë bæk jäl aya?”

⁶⁸Go Thaimon Piter bëér tënë ye, “Bëny, buk la tënë ña? Yin ala wël pür alanden. ⁶⁹Ku èmën acuk gam ku acuk njic lön ë yin raan dhëj bö tënë Nhialic.”

⁷⁰Go Jethu bëér, “Cie yen ya kuany we wathiäär ku rou? Ku raan tök kamkun aŋot ye jɔŋrac.” ⁷¹Yeen ë jam rin Judath, wën Thaimon Ithkariöt. Rin Judath, na cök alon ë yen raan tök kam atuɔɔcke kathiäär ku rou, ka wic bï ye luɔm.

Jethu ku wämäthakën

7 Wën ë wëlkä cök ciëen, ke Jethu kueny bëei Galilia yiic, ku ë këc wic bï la keny Judia, rin wic bány Itharel tö Judia ye bik nök. ²Ku yan koc Itharel col Yan Duël eci thiök. ³Go wämäthakën lëk ye, “Jäl ë tën ku lɔɔr Judia bï kockun yi buɔoth luɔidun ye looi tüj. ⁴Acin raan kë looi thiaan të wic yen ye bï ŋic apath. Rin ye yin käkkä looi, ke yi col koc pinyhom aa ŋic yi.” ⁵Agut wämäthakën aakëc wëtde gam, yen aa lueel kek ye käya.

⁶Go Jethu lëk ke, “Akäldië guɔp aŋot këc yëet. Ku na ye we, ke kuat akööl ebën apath. ⁷Acin të bï koc pinyhom we maan, ku keek aa man ya rin aya lueel, lɔn r̄eec luɔiken. ⁸Lak yai yic, ku yen acii la ë yan kënë yic, rin akoldien bï yen la akëc guo bën.” ⁹Yeen aci jam käya ku jɔl r̄eér pan Galilia.

Jethu ala Yan Duël yic

¹⁰Nawën ci wämäthakën la yai yic, ke Jethu lök la aya, ku akëc la ke ŋic, yeen aci la ke mony rot.

¹¹Ku bány Itharel aake wic Jethu yai yic, ku thiëcké, “Tö monyë tñen?”

¹²Ku aluɔp ë dït apei ë riенke. Aye koc kök lueel, “Yeen ë raan path.” Ku lueel koc kök, “Acie käya, yeen ë raan koc duɔɔŋ.” ¹³Ku acin raan ye jam ë riенke koc nhiiim, rin riɔɔc kek bány Itharel.

¹⁴Wën ci nün abëk yai thök, ke Jethu la kal luaj Nhialic yic ku jɔl koc piɔɔc. ¹⁵Go bány Itharel gäi apei ku luelkë, “Ye raan kënë käŋ ŋic këdë ku akëc kaŋ piɔɔc.”

¹⁶Go Jethu bëér, “Wél ya piɔɔc acie wëlkië aa wél bö bei tñené Nhialic, Aciëŋ ci ya tooc. ¹⁷Raan wic ye bï kë wic Nhialic looi, abi ŋic lɔn nadë kë ya piɔɔc abö tñené Nhialic, ku acie rielde ë rot. ¹⁸Raan jam rielde ë rot ë lec yen aye wic, ku raan wic lec tñené raan toc ye, yen ë raan path, ku acin ruëeny tö yepuɔu. ¹⁹Këc Mothith löŋ Nhialic nyuɔth we? Ku acin raan löŋ theek kamkun. Yenjø ye wek ye wic bæk ya nɔk?”

²⁰Go koc juëc wën bëér, “Yin ala guɔp jɔŋrac, yena wic ye bï yi nɔk?”

7:2 Leb 23:34; L.rou 16:13

²¹Go Jethu bëer, “Këdit jänj göi tök aca looi guökë gäi wedhie.
²²Mothith aci we thon bæk miëthkun aa ñoot, ku acie Mothith guöp yen
 cï wët kënë jœk, aa wärkun theer, ku këya wek a dhök ñoot aköl ciï kœc
 ye luui. ²³Ku emen na ñot dhök aköl ciï kœc ye luui rin bï lönj Mothith
 ciï dhäl yic, yeñjö ye wek puöth riääk tënë ya, rin cï yen raan tök kony
 bï pial aköl ciï kœc ye luui? ²⁴Duökkë raan ye guo tem awuöc wët kœu
 ayeer, yakë raan tem awuöc wët è yic.”

Ye Jethu raan ciï lœc ku dœc?

²⁵Go kœc kœk Jeruthalem lueel élä, “Cie raan kënë yen wickë bïk nök.
²⁶Tiëjkë! Yen kin jam kœc nhüim, ku acin kë luelkë è rienke. Tëdë, ciï bany
 njic lön è yen Raan ciï lœc ku dœc? ²⁷Na la Raan ciï lœc ku dœc bën, ka cïn
 raan bï ye njic të bï yen thïn, ku anjicku ebën yen të bïi mony kënë thïn.”

²⁸Nawen piööc Jethu luaj Nhialic ke lueel röldit, “Ee tëdë, wek aa njic
 ya ku anjeckë yen të bï yen thïn. Ku yen akëc bën wëtdië è rot, ku yeen
 raan toc ya ala yic ku yeenakuöckë, ²⁹Ku yeen anjeec rin bï yen tënë ye,
 ku yen acä tooc.”

³⁰Gokë wic bïk dœm, ku acin raan ciï yecin tääu yeguöp rin këc akälde
 guo bën. ³¹Go kœc juëc thän wén yic wëtdi gam ku luelkë, “Të bï Raan
 ciï lœc ku dœc bï kädit jänj göi looi cimën è raan kënë?”

Apuruuk aaci tooc bïk Jethu la dœm

³²Nawen piñ kœc akut Parathï lön ye kœc juëc wén wëlkä loop kamken
 rin Jethu, ke keek ku bany kæk Nhialic toc apuruuk luaj Nhialic tiit bïk
 Jethu la dœm. ³³Go Jethu lueel, “Yen abi reër kamkun tëthin-nyoçt, ku
 yen abi la tënë raan yen cä tooc. ³⁴Wek abä wic, ku wek aaciï ya bï yök,
 rin acin të bï wek la të reër yen thïn.”

³⁵Go bany Itharel lueel kamken, “Bï la dä buk ciï ben yök? Ci bï la
 geeth Girik yiic të ciëj kœc Itharel thïn, ku bï kœc Girik piööc? ³⁶Aye
 lueel, wek abä wic ku wek aaciï yen bï yök, ku wek aaciï bï la të reër
 yen thïn, yeñjö wic bï lueel?”

Kuëär pii è pïr

³⁷Aköl ciëen yen aköl dit nïn yai. Akölë, Jethu aci rot jöt ku lueel
 röldit, “Kuat raan nëk rou abi bën tënë ya ku bï dek. ³⁸Cimën ciï ye göt
 athör theer wél Nhialic yic élä, ‘Raan gam wëtdië, kuëär pii è pïr abi
 reër yepuöu.’” ³⁹Kënë aci Jethu lueel rin Wëi Nhialic, bï kœc gam wëtd
 lök yök. Ku tënë, Wëi Nhialic a këc guo gam tënë kœc, rin këc Jethu guo
 la dieekde yic.

Koc aaci keyiic tek

⁴⁰Koc kök kam koc wén aaci kënë piŋ ku luelkë, “Raan kënë ë raan kák Nhialic tij alanden!” ⁴¹Go koc kök lueel, “Yen ë Raan cí lœc ku dœc!” Ku lueel koc kök, “Raan cí lœc ku dœc aaciib bï bén pan Galilia! ⁴²Aci göt athör theer wël Nhialic yic lón Raan cí lœc ku dœc abi ya raan dhiënh Debit, ku abi dhiëeth Bethalem, gen wäär ciënj Debit thín.”

⁴³Go koc wén keyiic tek ë rienke. ⁴⁴Ku wickë bik dœm, ku acin raan cí yecin tääu yeguöp. ⁴⁵Nawén dhuk apuruuk ciëen ténë bány kák Nhialic ku koc akut Parathï, gokë ke thiëec, “Yenjö këc wek ye bëei?” ⁴⁶Go apuruuk bëér, “Acin raan cí kaŋ jam cimën ë mony kënél!” ⁴⁷Go koc akut Parathï ke thiëec, “Cí we duööj aya? ⁴⁸Le raan tök kam bány, ayi kam koc akut Parathï cí wëtde gam cák kaŋ piŋ? ⁴⁹Kockä aa kuc löj Mothith, ku aa koc cí Nhialic läm kërac.” ⁵⁰Go raan tök kam koc akut Parathï, raan cí kaŋ la bï Jethu la tij, col Nikodemo lëk ke, ⁵¹“Na ye löj ciëej panda, ka cín të bï yok raan luök wei ke këcku kaŋ piŋ thok tuej, ku nücku kë cí looi.”

⁵²Gokë bëér, “Yiin aya, ye raan Galilia? Kuen athör theer wël Nhialic, ku aba jic lón acin raan kák Nhialic bén Galilia.”

[⁵³Nawén cí raan ebén dhuk paande,

Tij cí käl piny ke kör

8 ke Jethu la gɔn Olip nhom. ²Nayɔn nhiäk dur yic ke dhuk luanj Nhialic. Go koc ebén guëér yeljööm, ku nyuuc piiny ku jɔk piööc cök ténë ke. ³Go koc piööc löön ku koc akut Parathï tik bëei, ku ë tiŋ cí käl piny ke kör. Ku cɔlkë akäac koc nhiïm ebén, ⁴ku luelkë ténë Jethu, “Raan piööc, tiŋ kënë aci käl piny ke kör. ⁵Mothith aci löj lëk yo athör yic lón kuat tiŋ loi këcít kënë, adhil biöök aleel bï thou. Na yiin emén, ye lueel këdë?” ⁶Keek aake jam këlä bik Jethu deep bik wët yok bik la luom. Go Jethu guŋ ku gët piny yecin.

⁷Nawén jöt ke kääc ku yekë thiëec, ke jöt yeköu ku lëk ke, “Na le raan kamkun cín adumuööm cíi kaŋ looi, ke biök alel tuej yeguöp.” ⁸Ku ben guŋ ku gët piny yecin. ⁹Nawén cik wët kënë piŋ, ke jiël ebén ke wath röt, ku kɔŋ kɔcdit jäl tuej, agut të döj Jethu ë rot, ku tiŋ wén ke jöt kääc yenhom. ¹⁰Go yeköu jöt ku lëk ye, “Tökë têno? Cin raan cíi döj bi yi luök wei?”

¹¹Go bëér, “Acin raan Bëny.” Go Jethu lueel, “Apath, ke yiin acä bï luök wei aya. Loor ku duk adumuööm ben looi.”]^c

^{7:42} 2Tha 7:12; Mai 5:2   ^{7:50} Jn 3:1-2   ^{8:5} Leb 20:10; L.rou 22:22-24

^c7:53-8:11 Athör theer juéc aacie (7:53-8:11) ye mat thín. Ku athör kök ee bén Jn 21:24 cök, ku kök ë Lk 21:38. Ku athör tök ee lɔk bén Jn 7:36 cök.

Jethu ee mermer pinyhom

¹²Go Jethu ben jam tēnē kōc ku lueel, “Yen ē ruel pinyhom, kuat raan buoth ya abi ruel pīr yōk, ku acīi bī kaj cath muōth yic.” ¹³Go kōc akut Parathi lēk ye, “Emēn, yin ajam ē rienuku, ku wēt ca lueel acīn kē ye nyuɔoth.”

¹⁴Go Jethu bēér, “Acie kēya, na cōk alōn jieem yen ē rienukiē, ke wēt lueel ē yic, rin yen aajic tē bīi yen thīn. Ku wek aa kuc tē bīi yen thīn ayī tē ler yen thīn. ¹⁵Wek aa wēt teem cīmēn wēt raan, ku yen acīn raan ya gām awuōc. ¹⁶Ku tē bīi yen wēt teem, ke wēt ba teem abi jal a yic, rin acie yen tem wēt, Wā ē toc yen arēér ke ya. ¹⁷Wēt acīi göt lōjndun yic lōn tē lueel kōc karou wēt tōk luk yic, ke wētden ē ya yic. ¹⁸Yen ajam ē rienukiē, ku Wā cā tooc ajam ē rienukiē aya.”

¹⁹Gokē thiēēc, “Tō Wuur tēno?” Go Jethu bēér, “Wek aacīi ya ḥic, ku wek aacīi Wā ḥic. Na we ḥic ya, ḥuöt wek aa ḥic Wā aya.”

²⁰Wēlkā ebēn aaci Jethu lueel wāär piōoc yen luan Nhialic, yön cī kakkēn ajuér tōu thīn. Ku acīn raan cie dōm rin kēc akälde guo bēn.

Wek aacīi la tēdiēn ler yen thīn

²¹Go Jethu ben lēk ke, “Yen abi jāl ku wek abā wīc, ku wek aabī thou awäckun yiic. Tē le yen thīn, acie yen tē bīi wek la thīn.”

²²Tēwēn, ke lueel bāny Itharel, “Aye lueel lōn cīi yok bīi la tē le yen thīn. Ye ciēt bīi rot nōk?”

²³Go Jethu bēér, “Wek aa kōc piny tēn, ku yen ee raan bō nhial. Wek aa kōc piny kēnē nhom, ku yen acie raan pinyhom tēn. ²⁴Ee rin kēnē yen acīi yen ye lueel lōn bīi wek thou adumuōōmkun yiic. Ku wek aabī thou adumuōōmkun yiic tē kēc wek ye gam, lōn ē Yen tō thīn, yen ē Yen.”

²⁵Gokē thiēēc, “Ye yin ḥa?” Go Jethu bēér, “Wēt aca lēk we tēwēn jōok yen wēt cōk.^d ²⁶Yen ala wēl juēc ba ke lueel ē rienuku, ku wēl juēc bīi yen ke we luōk wei. Ku raan cā tooc guōp ala yic, ku yen ē kōc lēk kuat kē ca piŋ tēnē ye.”

²⁷Gokē kēc deet lōn jieem Jethu wēt Wun. ²⁸Go Jethu ben lueel tēnē ke, “Akōl bīi wek Manh Raan jat nhial, ka bāk jāl ḥic lōn, ‘Yen tō thīn Yen ē Yen.’ Ku abāk deet yic aya lōn acīn kē ya looi ruōtdiē, ku aa ya ke lueel wēl cī Wā piōoc tēnē ya. ²⁹Ku raan cā tooc arēér ke ya, ku akēc ya nyāāŋ piny yatōk, rin ye yen wēt nhieer looi akōlakōl.”

³⁰Go kōc juēc cī Jethu piŋ ke jam ē wēlkā wētde jāl gam.

Kōc lääu nhīim ku kōc aloony

³¹Go Jethu lēk kōc Itharel cī wētde gam, “Na piēŋkē wēl ca piōoc, ke wek aa kōckiēn buoth ya ayic, ³²ku wek aabī yic ḥic, ku yic abi we wēer bei.”

^{8:12} Mt 5:14; Jn 9:5   ^{8:13} Jn 5:31   ^{d8:25} Yenjō ben yen jam tēnē we.

³³Gokë bëér, “Yok aa koc dhiënh Abaram, ku acin koc kök ciï yo kañ loony. Ku na luel, ‘Wek aabï wëér bei,’ ke yejö wic ba lueel?”

³⁴Go Jethu lëk ke, “Yic alëk we, raan ëbën cä adumuëjom looi yen alony adumuëjom. ³⁵Alony acie raan mac thok alanden, ku Wät yen ee raan thïn lanayçon. ³⁶Na ci Wät we wëér bei, ke wek aabï rëér ke cïn loony alanden.

³⁷“Anjiec lön ye wek dhiën Abaram. Ku ajot wiëckë bæk ya nök, rin piëjcdië acak ye gam. ³⁸Kë ci Wä nyuöth ya yen aya lueel, ku wek aa loi kë ci wärkun lëk we.”

³⁹Gokë bëér tënë ye, “Abaram yen ë wäda.” Go Jethu wët dhuk nhom ku lueel, “Na we mith Abaram alanden, ñuöt wek aa loi këcít kë ci Abaram looi. ⁴⁰Kériëec ëbën ca looi ë rin ba we lëk yiny ca piñ tënë Wä, ku ajot wiëckë bæk ya nök. Abaram acin kë ci looi cít kënë! ⁴¹Wek aa loi kë ci wärkun looi.” Gokë lueel, “Nhialic yetök yen ë Wäda, ku yok aa miëthke guöp.”

⁴²Go Jethu bëér tënë ke, “Të ye Nhialic wuurdun guöp, ñuöt wek nhiar ya, rin ci yen bën tënë Nhialic, ku emen yen atö tën. Yen akëc bën wëtdië ë rot, ee yen acä tooc. ⁴³Yenjö ciï wek kë ya lueel ye deet yic? Ee rin ciï wek ye lëu bæk wëtdië piñ. ⁴⁴Ee jöjrac yen ë wuurdun, ku ayakë nhiaar bi ya kën wuurdun yen yakë looi. Yen ë raan ë tir tëtheer yçon, ku akëc yic kañ lueel rin ye yen alueeth, ku ye wun lueth ëbën. ⁴⁵Yen aluel yic, ku rin ë kënë yen akëc wek ya gam. ⁴⁶Yenja kamkun lëu ye bi awuöc nyooth yaguöp rin adumuëjom ca looi? Na lueel yic, ke ye rin ñö ciï wek ya ye gam? ⁴⁷Raan bö tënë Nhialic ë wët Nhialic piñ, wek aaciï bö tënë Nhialic, ku yen ë kë ciï wek wët bi piñ.”

Jethu ku Abaram

⁴⁸Go koc Itharel bëér tënë Jethu, “Këcku wët yic lueel wën lön ë yin raan pan Thamaria, ku jöjrac atö yiguöp?”

⁴⁹Go Jethu bëér, “Acin jöjrac tö yaguöp, yen ë Wä theek ku wek aa ya dhöl guöp, ⁵⁰Yen aciï lecdië wic. Raan wic ye atö thïn, ku ë wët teem bë kony. ⁵¹Wët yic alëk we, raan piñ wëtdië aciï bi thou akölriëec ëbën.”

⁵²Go koc Itharel lëk yen. “Emen, anjicku alanden lön tö jöjrac yiguöp. Abaram aci thou, ku koc kák Nhialic tiñ aaci thou aya ku ñot ye lueel, ‘Raan piñ wëtdië aciï bi thou akölriëec ëbën.’ ⁵³Abaram wäda aci thou, nadë ye lueel lön diit yin tënë Abaram? Ku koc kák Nhialic tiñ aaci thou aya. Ye tak ye yin ë ña?”

⁵⁴Go Jethu bëér, “Na ya ci rot leec, ñuöt lec kënë acie lec acin. Ee Wä yen ë raan ya leec, ku yeen guöp ayakë lueel ke Nhialicdun. ⁵⁵Yeen

8:33 Mt 3:9; Lk 3:8

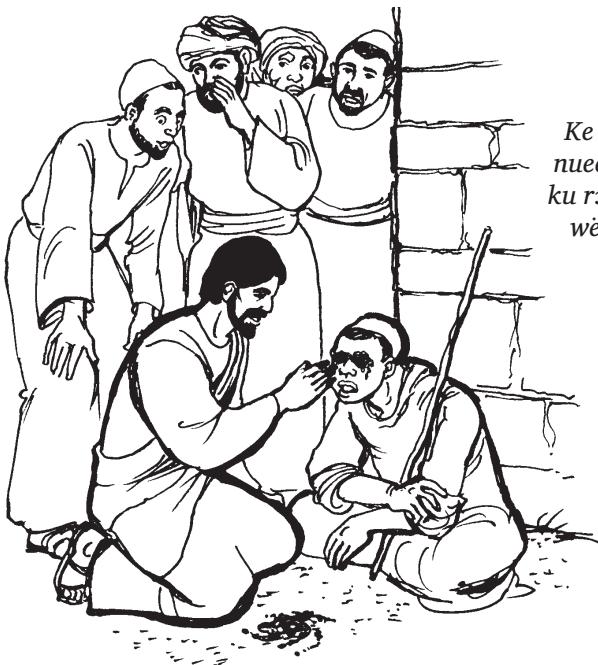
akécké kaŋ ነic, ku yeen aŋiec. Na lueel lón kuc የen ye, ke የen abí ya alueeth címéndun, ku yeen aŋiec, ku የen ይ wétde looi puɔú ያbén. ⁵⁶Wuurduŋ Abaram aci puɔú miet apei lón bì yen aköl bëndié tñj, aci tñj ku aci puɔú la yum.” ⁵⁷Go koc Itharel lék ye, “Yin aŋot yi kéc ruɔjñn thiärdhiēc dööt, ku yin ca Abaram tñj?” ⁵⁸Go Jethu bëér, “Wét yic alék we, wäär kéc Abaram guɔ dhiëéth, ‘Ke Yen atö thín.’” ⁵⁹Goké aleel kuany bì kek ye biɔjök, go Jethu rot thiaan ku jiél የon Nhialic.

Jethu aci raan cí dhiëéth ke cí cɔɔr kony

9 Tëwën cieth Jethu, ke tñj raan cí dhiëéth ke cí cɔɔr. Go kocken ye buɔoth thiëec, ²“Raan piööc, ye adumuɔjñm cí ነa looi cöl ye adhiëth ke cí cɔɔr? Ye adumuɔjñmde aye adumuɔjñm koc ke dhiëth ye?”

³Go Jethu bëér, “Ké cí yen cɔɔr acie rin adumuɔjñm cí looi, ayí rin adumuɔjñm cí koc ke dhiëth ye looi, yeen aci cɔɔr bì riel luɔi Nhialic tñj yeguɔp. ⁴Yok aa dhil la tueŋ yo lui luɔi raan cä tooc yet tē ነot ruel aköl, waköu abö, ku acin raan bì ye lëu bì luui. ⁵Yet aköl ነoot የen pinyhom, ke የen ይ ruel ténë koc.”

⁶Tëwën cí yen jam këlä, ke ነuuut piny ku nueen tiɔp lueeth, ku rɔɔth tiɔp mony wén nyin, ⁷ku lék ye, “Lɔɔr lök yinyin wär Thiloam.” (Ku

*Ke ነuuut piny ku
nueen tiɔp lueeth,
ku rɔɔth tiɔp mony
wén nyin (9:6)*

wëtde yic, “Ci tooc.”) Go mony wën la ku lók yenyin, ku le dhuk ke ye piny tñj. ⁸Go koc akeu nhom ku koc ci ye kañ tñj ke lím thiëc, “Cie mony dhie cool nyuc piiny ke lím kënë?”

⁹Go koc kók lueel, “Ee yeen guöp.” Ku lueel koc kók, “Acie ye è raan thöñ kek ye.” Go mony wën nhom lueel, “Ee yen raan wën guöp.”

¹⁰Gokë thiëec, “Ci rot lëu këdë ba ben daai?”

¹¹Go bëér, “Mony col Jethu aci tiöp nueen ku röoth yanyin ku lëk ya, ‘Löor wär Thiloam ku lók yinyin.’ Guo la, ku kaam wën lók yen yanyin, ke ya tñj piny nyin yic.”

¹²Gokë thiëec, “Yen ako?” Go bëér, “Akuöc.”

Akut Parathii awic wët të ci coor kuony thïn

¹³Gokë mony wën ci coor thel tñené koc akut Parathii. ¹⁴Aköl nueen Jethu tiöp ku röoth raan nyin bi daai, ee ya aköl ciï koc ye luui. ¹⁵Go koc akut Parathii mony wën ben thiëec të ci ye liep nyin thïn. Go lëk ke, “Yeen aci tiöp tääu yanyin, ku laak yanyin, ku émén alëu ba piny tñj.”

¹⁶Go koc kók akut Parathii lueel, “Raan ci kënë looi aciï lëu bi ben tñené Nhialic, rin aci löj ciï koc ye luui thek.”

Go koc kók lueel, “Lëu këdë bi raan la guöp adumuööm kädit jän göi, cit käkkä, looi?” Gokë keyiic tek kamken.

¹⁷Go koc akut Parathii mony wën ben thiëec, “Yiin ye lueel lön ci yen yi liep nyin apath, ku yiin ye lueel ye yen ña?” Go bëér, “Ee raan kák Nhialic tñj.”

¹⁸Ee këc bány Itharel gam lön ci yen coor ku ben nyin kuek, agut të bi kek koc ke dhiëth ye coo, ¹⁹ku thiëckë ke, “Ye manhdun kënë? Ayakë lueel lön ci ye dhiëth ke ye coor, lëu këdë, bi piny tñj?”

²⁰Go wun ku man bëér, “Ajicku lön ye yen manhda, ku lön ci ye dhiëth ke ye coor. ²¹Ku akucku të ci yen piny jäl tiëñ thïn, yok aa kuc raan ci ye liep nyin aya. Thiëckë, yeen aci dit ku alëu bi këde bëér è rot.” ²²Wun ku man aaci jam këlä rin riööc kek bány Itharel, rin ci kek ye mat lön kuat raan gam Jethu lön è yen Raan ci lòc ku dòc, ka dhil cuop wei tñn amat koc Itharel. ²³Rin kënë, yen è lueel wun ku man ye élä, “Yeen aci dit, thiëckë!”

²⁴Gokë mony wën ci dhiëth ke ci coor ben coo arak dët, ku lëkkë ye, “Kuëëj è Nhialic nhom lön bi yin yic lueel. Ajicku lön mony kënë è raan adumuööm.”

²⁵Go mony wën bëér, “Akuöc lön ye yen raan la guöp adumuööm, wët yen ñiec, yen a ya ye coor ku émén yen è piny tñj.”

²⁶Gokë thiëec, “Yejö ci looi tñené yin? Ci nyiënku kuek këdë?”

²⁷Go bëer, “Aca lëk we wënthëer, ku acäk ye piŋ. Ye rin ḥö wic wek wët bæk ben piŋ? Tëdët wiëckë aya bæk ya kocken ye buɔoth?”

²⁸Gokë lat ku luelkë, “Yin aci ya raanden ye buɔoth, yok aa koc Mothith. ²⁹Anjicku lön cii Nhialic jam tënë Mothith, ku na ye monytui, ka cökku kuc aya të biŋ yen thiŋ!”

³⁰Go mony wén bëer, “Kë gëi koc akin! Akuɔckë të biŋ yen thiŋ, ku yeen guɔp aci nyienkië liep! ³¹Anjicku lön cii Nhialic wët koc adumuɔɔm ye piŋ, ku yeen ë wët koc thek ye ku loikë luɔiden cii lëk ke piŋ. ³²Yontheer cek pinyhom akëc kaŋ piŋ lön le yen raan cii dhiëeth ke ye coɔr cii kuek nyin. ³³Na cie lön biŋ raan kënë tënë Nhialic, ka cii lëu biŋ këcüt kënë looi.”

³⁴Gokë bëer, “Yin aci dhiëeth ku muk yi adumuɔɔm yic, ku wic ba yo piɔɔc?” Ku copkë wei tënë amat.

Cöör è puɔu

³⁵Go Jethu piŋ lön cii kek ye cuɔp wei. Nawën yok ke lueel, “Ye wët Manh Raan gam?”

³⁶Go mony wén bëer, “Bëny, lëk ya ye ḥa, rin ba lëu ba gam.”

³⁷Go Jethu lëk ye, “Yeen aca tiiŋ, ku yen ë raan jam kek yi emen.”

³⁸Go mony wén lueel, “Bëny aca gam.” Ku gut yenhiɔl piny Jethu nhom.

³⁹Go Jethu lueel, “Yen aci bën pinyhom tën ba wët teem, rin biŋ coɔr piny tiiŋ, ku biŋ koc piny tiiŋ jäl coɔr.”

⁴⁰Go koc kök akut Parathï rëer kek ye wël cii lueel piŋ ku thiëckë, “Ee ciët wic ba lueel lön ye yok coɔr aya?”

⁴¹Go Jethu bëer, “Na we ye coɔr ke wek aa cïn gup awuɔc, ku rin ye wek ye lueel lön ye wek piny tiiŋ, ke wët kënë aye nyooth lön le wek gup awuɔc.”

Kääŋ abiöök

10 Go Jethu lueel, “Wët yic alëk we, raan cie tëek kal amël thok, ku lir nhom tëdët, yeen ë cuär, ku ë raan rum kän. ²Ku raan ték kal thok yen abiöön amël. ³Raan tit kal abi kal ḥaany thok tënë ye, ku piŋ amël rölde të cɔɔl yen amälke ë riенken, ku thel ke ayeer. ⁴Ku të cii ke yäth ayeer, ka cath tueŋ kenhiim ku buɔoth amël cök rin ḥic kek rölde. ⁵Aciii raan dët biŋ buɔoth cök, aabii kat ye rin kuc kek rölde.”

⁶Kääŋ kënë aci Jethu thäth ke, ku wët lueel tënë ke akëckë deet yic.

Jethu abiöön path

⁷Go Jethu ben lueel, “Wët yic alëk we, yen ee kal thok tënë amël.

⁸Koc kök ebën cii kaŋ bën ḥanhom tueŋ, aa cuär ku aa koc rum kän, ku

Wët yic alék we, yën ee kal thok tënë amël (10:7)

rölden akéc amël piŋ. ⁹Yen ë kal thok. Raan bö thìn thuɔŋdië abi luök, yeen abi bën alɔŋthìn ku ler ayeer, ku yok wël path. ¹⁰Cuär ë bën rin bï cuëér, ku nék känj ku rec ke. Yen aci bën bük pür yok, pïrdit alanden.

¹¹“Yen abiöŋ path. Abiöŋ path aye wic bï thou rin amälke. ¹²Raan lui ariöp ku cie raan abiöök ku cie wun amël, ku tiŋ gol ke bö, ka päl amël ku ket, bï gol thueet amël yiic ku thiëi ke roor. ¹³Raan lui ariöp ë kat rin ë raan lui ariöp ë path, ku aliu puɔju kegup.

¹⁴⁻¹⁵“Yen abiöŋ path. Cimën njic Wä yen ku njic Wä, këya yen anjc amälkië ku amälkië aa njic ya. Ku awiéc ba thou ërienken. ¹⁶Amël kök aa tö thìn ku aa kakkiië ku aa liu thìn kal kënë yic. Keek aaba bëei aya, ku aabï röldië piŋ, ku keek aabï ya luɔny tökaliŋ kek raan töŋ biöök ke.

¹⁷“Wä anhiar ya rin awiéc ba piërdië puɔl rin bï yen ye ben yok. ¹⁸Acin raan bï piërdië nyaai tënë ya. Yeen aya puɔl wët piändië ë rot. Yen ala riel ba päl wei, ku yen ala riel ba ben lööm.”

¹⁹Go koc Itharel keyiic ben tek kamken rin ë wëlkä. ²⁰Koc juëc kamken aa yekë lueel, “Yeen ala guɔp jɔŋrac! Yeen amuɔl! Yenjö ye wek wëlke piŋ?”

²¹Go koc kök lueel, “Lëu raan la guɔp jɔŋrac bï jam cimën yen! Lëu jɔŋrac këdë bï cɔɔr cɔl akuek yenyin?”

Koc Itharel aa kuec Jethu

²²Aköl looi Yan Döc luaj Nhalic Jeruthalem aci bën, ku piny ë ye mëi. ²³Ku Jethu ë cath puɔk yic, cɔl puɔk Tholomon tö luaj Nhalic. ²⁴Go koc Itharel guëér yeljööm ku luelkë, “Yet nen bï yin yo cɔl arëér yo diu puɔth? Lëk yo yic la gei, ye yin Raan cï lɔc ku dɔc?”

10:15 Mt 11:27; Lk 10:22

²⁵Go Jethu bëer, “Wët aca lëk we ku wek aacie wëtdië ye gam. Luɔikiën ya looi ë riel Wä, kek ajam ë rienkië. ²⁶Ku wek aacie wëtdië ye gam rin ciï wek ye amälkië. ²⁷Amälkië aa röldië piy ku keek anjiëc ku keek aa ya buɔoth cök. ²⁸Pir akölriëec ébën aya yiëk ke, ku keek aaciï bi kaj thou atheer, ku acin raan lëu ye bï ke rum tënë ya. ²⁹Kë cï Wä yiëk yen awär kériëec ébën, ku acin raan lëu ye bï ke rum Wä cin. ³⁰Wä ku yen yok aa tök.”

³¹Go koc Itharel aleel ben kuany bik biɔ̄ök. ³²Go Jethu lëk ke, “Luci puɔth juëc cï Wä yiëk yen ba ke looi, aa ca looi wenhiim, ye luɔi töj nən kamken yen wic wek ye bæk ya biɔ̄ök aleel?”

³³Go koc Itharel bëer, “Yin acuk wic buk yi biɔ̄ök aleel rin luɔi path, ku ë rin ye yin Nhialic dɔl guɔ̄p. Yin ë raan ë path, ku wic ba rot looi ba ya Nhialic!”

³⁴Go Jethu bëer, “Acii göt lɔŋdun yic guɔ̄p lɔn cï Nhialic ye lueel, ‘Wek aa Nhialic.’ ³⁵Anjicku lɔn wët cï göt athör wël theer Nhialic yic ë yic alanden, ku kɔckä aci Nhialic cɔl, ‘Nhialic,’ koc cï Nhialic thön wëtdi. ³⁶Ku na yen, ke Wä cä cɔl ku tuuc ya pinynhom, ku ye këdë ye wek ye lueel lɔn cï yen Nhialic dɔl, ye rin cï yen ye lueel lɔn ye yen Wén Nhialic? ³⁷Duɔkké wëtdië gam tē ciï yen luɔi Wä loi. ³⁸Ku na ya ke looi, ku cɔk alɔn ciï wek wëtdië gam, ke we dhil luɔikië gam, bæk njic alanden lɔn Wä arëer kek ya ku yen atɔ̄ Wä yic.”

³⁹Gokë wic bik dɔm, go ke käl nyin.

⁴⁰Go Jethu ben dhuk ciëen wär Jordan alɔjtui tewäär ye Joon koc muɔɔc nhiiim thìn, ku rëer thìn tëen. ⁴¹Go koc juëc ben tënë ye ku luelkë, “Joon akëc käril looi, ku kériëec ébën cï lueel rin ë mony kënë aaci ya yith.” ⁴²Ku gam koc juëc wëtdi ë tënë.

Thon Ladhäro

11 Raan cɔl Ladhäro, ku ë rëer Bethani, éci tuaany. Bethani ë gen rëer Maria thìn kek nyankën cɔl Martha. ²Maria kënë yen ë nyan wäär cï Bányda tɔc cök miök njir, ku wuuny ke nhiemke. Ku ë mënhe Ladhäro yen éci tuaany. ³Go nyiérakén wët tuɔc Jethu, “Bëny, mäthduñ nhiar aci tuany.”

⁴Nawën piy Jethu ke lueel, “Tuëny kënë aciï Ladhäro bï nök, kënë aci rot looi bï Nhialic leec thìn. Ku yen ë tē bï Wén Nhialic lec yök thìn.”

⁵Ku Jethu ë nhiar Martha kek nyankën ku Ladhäro. ⁶Nawën cɔk piy lɔn cï Ladhäro tuaany, ke näk nïn karou tewen rëer yen thìn. ⁷Ku jɔl lëk koc ye buɔoth, “Benku dhuk ciëen pan Judia.”

⁸Go koc ye buɔɔth lueel, “Raan piööc, wäär emen thiɔɔk, ee wic koc Itharel bik yi biɔɔk aleel, ku ye wic emen ba ben dhuk thìn?”

⁹Go Jethu bëér, “Akäl tök ci yic la aköl ku waköu? Të cieth raan ke ruel dit ke yeen acie köth, rin ala ruel yen piny tij. ¹⁰Ku na cieth waköu ka köth, rin liu ruel téné ye.” ¹¹Jethu aci wëlka lueel ku met dët thìn, “Mäthda Ladhäro aci nün wit, ku yen ala ba la puɔɔc.”

¹²Go koc ye buɔɔth lueel, “Bëny, na ci nün ka bi ɲuëen.”

¹³Ku wët wic Jethu bi lëk ke è lön ci Ladhäro thou. Gokë tak lön jieem yen wët nün è path. ¹⁴Go Jethu gai yic téné ke, “Ladhäro aci thou, ¹⁵ku yen aci puɔu miet è rienkun ba këc rëér kek ye, rin bæk gam. Jälku la téné ye.” ¹⁶Go Thomath, col Acueek, lëk atuuc, “Lokku yodhie kek Raan piööc, rin buk la thou kek ye.”

Jön rot ku pür aabɔ téné Jethu

¹⁷Nawën yet Jethu ke yök lön ci Ladhäro thiɔɔk ka la nün kaŋuan ran yic. ¹⁸Bethani amec kek Jeruthalem tècít tén meel karou, ¹⁹ku koc juëc Itharel aake ci bën bik Martha kek Maria bën deet puɔth, rin wämënhden ci thou.

²⁰Nawën piŋ Martha lön bi i Jethu, ke la ayeer bi la röm kek ye, ku döŋ Maria bei. ²¹Go Martha lëk Jethu, “Bëny, na yi tö thìn, ɲuöt wämääth akëc thou. ²²Ku aŋiec lön na cök amen ke Nhialic abi keriëec èbën ba thiëec ye, gäm yi.”

²³Go Jethu lëk ye, “Wämuuth abi rot jöt bi pür.”

²⁴Go Martha bëér, “Aŋiec lön bi yen rot jöt bi pür aköl ciëen.”

²⁵Go Jethu lëk ye, “Yen è jön rot ku pür. Raan gam wëtdië, na cök alon thou yen ka bi pür. ²⁶Ku kuat raan pür ku gem wëtdië acii bi kaŋ thou. Ca kënë gam?”

²⁷Go lueel, “Ee käya, Bëny. Aca gam lön ye yin Raan ci lɔc ku dɔc, Wën Nhialic, bi dhiel bën pinynhom.”

Jethu adhiau

²⁸Nawën ci Martha wëlka lueel, ke dhuk ciëen ku cool nyanakën Maria amääth ku lueel, “Raan piööc atö tén ku awic yi.” ²⁹Nawën piŋ Maria wët kënë, ke jöt rot ku lɔc la ayeer bi la röm kek ye. ³⁰Ku Jethu è jöt këc yet baai, a jöt rëér tewen rem yen thìn kek Martha. ³¹Go koc Itharel wën rëér yoot kek Maria rin bik deet puɔu, buɔɔth cök, wën tij kek ye ke ci rot jöt ku ben yeköu ayeer. Ee cik tak lön ler yen ran nhom bi la dhiau thìn.

³²Wën yeet Maria tewen rëér Jethu thìn, ke cuet rot piny yecök ku lueel, “Bëny, na yi tö thìn tén ɲuöt wämääth akëc thou.”

³³Nawën tüj Jethu ke dhiau, ku koc Itharel awën ruec ye ke dhiau aya, go kej yepušu ku neer yic apei. ³⁴Go ke thiëec, “Cäk thiöök tëno?” Gokë lueel, “Bëny, bääär ba tüj.”

³⁵Go Jethu dhiau. ³⁶Go koc Itharel lueel, “Tiëŋkë të nhieer yen ye thïn.”

³⁷Go koc kök kamken lueel, “Acï raan cï coor liep nyin, këc looi? Ku yenjö këc yen Ladhäro kuöny bei thou yic?”

Ladhäro acï ben pür

³⁸Go Jethu yic ben neer apei ku ler raj nhom, ku raj ëci wec kuur yic, ku kuurdit aci tääu yethok. ³⁹Go Jethu ke yöök, “Nyaakë kuur.”

Go Martha, nyanakën raan cï thou bëer, “Bëny, aci nhiany. Nïn cï ye thiöök aa neuan.”

⁴⁰Go Jethu lëk ye, “Këc lëk yi lön bi yin lec Nhialic tüj të gëm yin?”

⁴¹Gokë kuur laar wei. Go Jethu yenyin njäär nhial ku lueel, “Wä yin aleec rin ye yin ya piñ, ⁴²ku anjeec lön ye yin ya piñ akölaköl, ku alueel rin bi koc tɔ thïn tén ye gam, lön cï yin ya tooc.”

⁴³Kaam wën cï yen wëlka lueel ke cöt röldit, “Ladhäro, bääär ayeer.”

⁴⁴Go bën ayeer ke cï duut cök ku cin alanh thiékthiék, ku aci der nyin alath. Go Jethu lëk ke, “Däkkë ku calkë acath.”

Amat næk Jethu

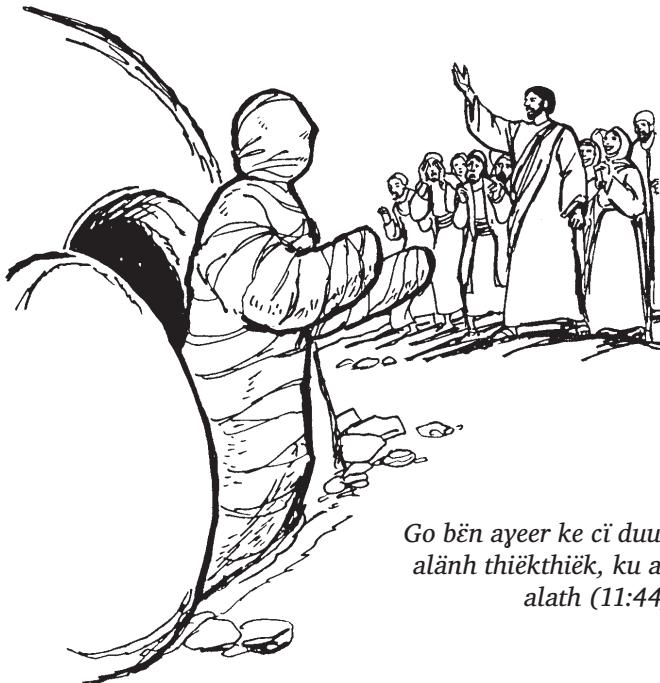
(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

⁴⁵Go koc juëc Itharel cï bën bik Maria bën neem, kë cï Jethu loo tüj, ku gamkë wëtde. ⁴⁶Ku dhuk koc kök ciëen kamken ténë koc akut Parathi, bik kák cï Jethu looi la lëk ke.

⁴⁷Go koc akut Parathi ku koc kák Nhialic mat kek bëny luk, ku luelkë, “Buk njö looi? Mony kënë ee luçi ril apei looi! ⁴⁸Na pälku bi la tuej këlä, ke koc ebën abi wëtde gam, ku bäny Roma aabï bën bik luanj Nhialic thuör piny ku reckë panda.”

⁴⁹Go Kaipa yen ye raandit koc kák Nhialic ë ruöön kënë lueel, “Wët tök akuöckë! ⁵⁰Cäk ye tüj lön anjuëen ténë we bi raan tök thou rin koc, tén të bi wuönda riääk ebën?” ⁵¹Ku akëc wët kënë lueel piände ë rot, ku ë rin ye yen raandit koc kák Nhialic ë ruöön kënë. Ku ë luel kák tuej bi röt looi lön bi Jethu thou rin thän Itharel, ⁵²Ku acie riënken kepëc, abi thou aya bi mith Nhialic cï thiëi pinynhom kuööt yiic bik aa tök.

⁵³Jock aköl kënë ke bäny aake guir bik Jethu nök. ⁵⁴Këya, go Jethu këc ben acath ë path kam koc pan Judia, ku jiël bi la gen col Epraim tëthiöök ke ror, ku rëer thïn kek koc ye buçoth.

*Go bën ayeer ke cï duut cök ku cin
alanh thiékthiék, ku aci der nyin
alath (11:44)*

⁵⁵Ku Yan Ayum cïn yic luoi koc Itharel ecii thiök, go koc juec jäl baaiken yiic bik la Jeruthalem, bik koc wuuny kek kegup yandit nhom tuej la loo. ⁵⁶Goké Jethu wic, ku thiécké röt kamken wen cï kek guëér luan Nhialic, “Yenjö yaké tak? Bi bën yai yic, kua ciibï bën?” ⁵⁷Ku koc kák Nhialic ku koc akut Parathii aake cï wët lueel, lon raan njic te reér Jethu thïn adhil wët lëk ke, ku bi döm.

Maria aci te theek yen Jethu thïn nyuccoth (Mt 26:6-13; Mk 14:3-9)

12 Nïn kadäitem Yan Ayum cïn yic luu nhom tuej, ke Jethu la Bethani, pan ciëj Ladhäro thïn, raan wäär cï jöt bei thou yic. ²Goké miëth guiir tene ye, miëth ci Martha bën luui thïn apei. Ku Ladhäro atj kam koc ke reér thïn aya. ³Go Maria karjac cï thiäj miök njir col naar, ye yucc wëeu juec lööm, ku puk Jethu cök ku wuuny nhimken nhom. Go ajiir miök yot rum yic ebën. ⁴Go raan tök kam koc Jethu buccoth, col Judath Ithkariöt, raan bi ye luom lueel, ⁵“Yenjö këc miök njir kënë yaac wëeu juec wär wëeu ye döm raan tök, ku yik ke koc njöj?” ⁶Ku écie rin nhiër koc njöj yen lueel yen kënë, ee rin ye yen cuär, ee ye wëeu akut muk, ku è ye rot kony thïn.

12:3 Lk 37-38

⁷Go Jethu lueel, “Pälkë, calkë amuk miök rin aköl bï ya thiöök. ⁸Koc ñöj aabï rëer thiin akölaköl kek we, ku yen acii bï rëer kek we akölaköl.”

⁹Go koc juëc Itharel jäl njic lön tö Jethu Bethanï, gokë la thïn, ku acie rin Jethu yetök, ee rin bik Ladhäro la tiij aya, raan wäär ci Jethu jöt kam koc ci thou. ¹⁰Go koc kák Nhialic wët mat yic bik Ladhäro nök aya, ¹¹rin wët Ladhäro yen aye koc juëc Itharel bänyken puöl ku gamkë wët Jethu.

Jethu acii la Jeruthalem ke ciëm yai

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lk 19:28-40)

¹²Nayçon nhiääk dët ke akutdit koc ci bën Yan Ayum cün yic luou yic, piñ wët lön biï Jethu Jeruthalem. ¹³Gokë ayör agëp lööm, ku lek bik la lor, ku ketkë élä,

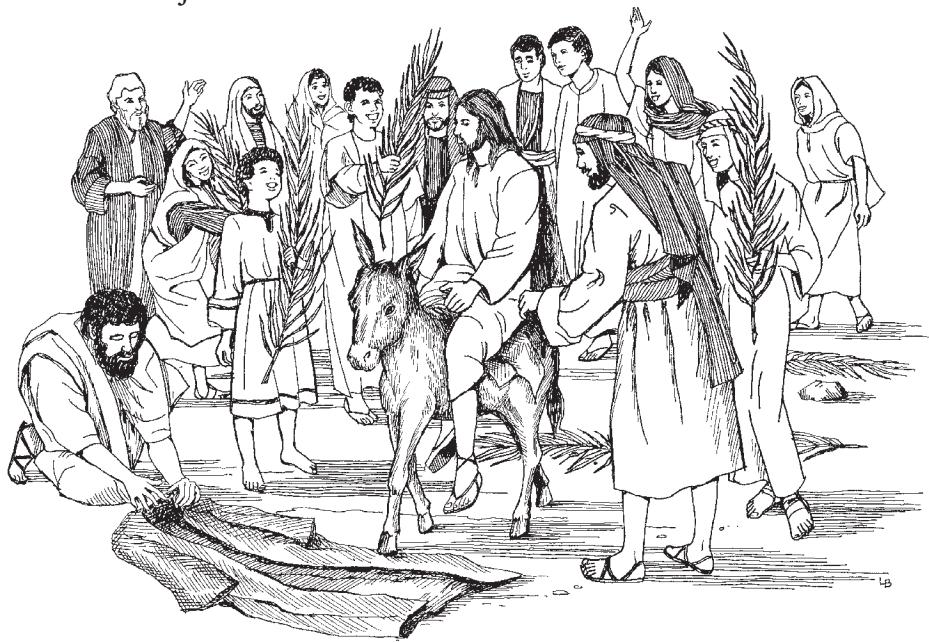
“Lec ténë Nhialic!

Nhialic döc raan bö rin Bëny!

Nhialic döc Bëny Itharel!”

¹⁴Go Jethu akaja yok ku nyuuc yeköu, cït të ci gät ye athör theer wël Nhialic yic,

¹⁵“Duökkë riöc koc Itharel! Yen kin, Bänydun abö, ke ci nyuc akaja köu.”

Gokë ayör agëp lööm, ku lekkë bik la lor (12:13)

16Ku käkkä aake kēc kocken ye buooth deet yiic, nawēn cī Jethu rot jöt ke lec, ke jölké ḥic lōn cī käkkä göt athör theer wēl Nhialic yic, ku lōn cī kek käkkä looi tēnē ye.

17Ku kōc juēc ke rēr thīn wāär cī Jethu Ladhäro caal ayeer raj yic, ku jöt kam kōc cī thou, aake kē cik tīj tēt kōc. **18**Ku rin wēt kēnē aya yen aa lor kōc juēc ye, rin cī kek luqidit jāj gōi cī looi piñ. **19**Go kōc akut Parathī lueel kamken, “Cäk ye tīj lōn cīn yen kē yokku thīn. Tiēnkē, aye thēi ēbēn buooth cök.”

Kōc Girik kōk aa wīc Jethu bīk tīj

20Kōc Girik kōk aake tō kam kōc cī la Jeruthalem bīk Nhialic la door thīn. **21**Gokē bēn tēnē Pilipo, raan Galilia pan Bethaida ku luelkē, “Bēny, yok aa wīc Jethu buk tīj.”

22Go Pilipo wēt lēk Andria, ku lekkē karou tēnē Jethu bīk la lēk ye.

23Go Jethu bēér, “Emēn, aköl bī Manh Raan ya leec apei acī guç yēet.

24Wēt yic alēk we, nyin rap ē rēr ke ye tök ē path, tē kēc ye tāau tiçp yic bī ciēt kē cī thou. Na le yic pät bī ciēt kē cī thou, ka jōl luçk mīth juēc. **25**Raan nhaar piérde, abi muör ku raan man piérde pinynhom tēn abi muk tēnē pīr akölriēc ēbēn. **26**Kuat raan wīc ye bī yen luööi ka dhil ya buooth cök, rin tē rēr yen thīn, aluonydië abi rēr thīn aya, ku Wā abi kuat raan luui ya leec.

Jethu ajam wēt Thuonde

27“Piändiē arem emēn, ku ba ḥō lueel? Ba lueel, ‘Wā, duk kērēec tit ya col abō?’ Ku kēnē ē yen cī yen bēn thīn, rin ba areem aköl kēnē thōl. **28**Wā, col riēnku alec!”

Go rōl jam nhial ku lueel, “Aca col alec ku aba ben col alec.”

29Go kōc ke käac thīn tēen rōl piñ ku luelkē, “Dej acī mār.” Go kōc kōk lueel, “Atuny Nhialic acī jam tēnē ye.”

30Tēenē, go Jethu lēk ke, “Ee cie tēnē ya yen jieem rōl kēnē, ee riēnku. **31**Emēn, ē tē bī luk teem tēnē kōc tō pinynhom, ku bēny jakrec abi cuçp wei. **32**Tē cī ya jat nhial, ke yen abi kōc ēbēn miēet tēnē ya.” **33**Ku wēn lueel yen kēnē, ke wīc bī nyuçoθ yen tē bī yen thou thīn.

34Go akut bēér tēnē ye, “Wēt cī göt athör yic ē yok lēk lōn bī Raan cī lōc ku dōc, pīr akölriēc ēbēn. Na yīn lēu kēdē ba lueel lōn bī Manh Raan jat nhial? Ku yeja yen Manh Raan?”

35Go Jethu bēér, “Ajoot tēthin nyçoθ bī ruel rēr kamkun. Lakkē tuej dhöldun yic emēn tōu ruel tēnē we bī muööth we cīi dōt, rin raan cath

muɔɔth yic akuc t̄e ler yen th̄in. ³⁶Gamkē ruel ēmēn ŋoot yen kek we, rin bāk aa kōc ruel.” Tēwēn cī Jethu wēlkā lueel ke la ayeer ku thiēen rot tēnē ke.

Kōc Itharel aa kuec ē gam

³⁷Na cōk amēn cī yen luɔi rilkā ēbēn looi kenhiiim guɔp, ke keek aa kēc wētde gam, ³⁸b̄i wēt cī Ithaya, raan kāk Nhialic t̄ij kanj lueel theer yenhom t̄ieej, wētden wāär lueel elā,

“Bēny, yeja cī wēt cuk lēk kōc gam?

Yeja cī Bēny nyuɔth riel?”

³⁹Ku rin ē kēnē acīn t̄e b̄i kek gam, rin wēt kēnē aya, acī Ithaya lueel elā,

⁴⁰“Aacī Nhialic dhöny nyin, ku mēr kepuɔth.

Bik kāj cīi t̄ij kenyin, ku cīk wēt det kepuɔth.

Bik rōt wēl yen ku ba keek kony.”

⁴¹Ithaya acī kēnē lueel rin cī yen lec Jethu t̄ij ku jieem rienke.

⁴²Ku ēmēn aya, ke bāny kōc Itharel aake cī wēt Jethu gam, ku akēckē lueel kōc nhiiim, rin riōc kek kōc akut Parathī bik ke cīi cop wei tēn amat. ⁴³Aake lec kōc nhiaar tēnē lec Nhialic.

Jethu abī luk looi tēnē kōc ēbēn

⁴⁴Go Jethu lueel rōldit kōc nhiiim, “Raan gam wētdiē acie wētdiē rot yen ye gam, ee wēt raan toc ya gam aya. ⁴⁵Ku raan t̄ij ya, ka t̄ij raan cā tooc aya. ⁴⁶Yen acī bēn cīmēn ruel pinynhom, b̄i raan ēbēn gam wētdiē cīi ben rēer muɔɔth yic. ⁴⁷Raan piŋ wētdiē ku cīi lōk looi, ke yen acīn wēt ba tēm ye, rin kēc yen bēn ba kōc pinynhom bēn luk, yen acī bēn ba ke bēn pīir. ⁴⁸Raan kuec ē ya ku cīi wētdiē gam, raan b̄i ye tēm awuɔc abī t̄o th̄in, ku wētdiēn ca lēk kōc abī ye luk akōl ciēen. ⁴⁹Ku ē kēya, rin kēc yen jam wēt piāndiē rot, ku ē Wā Aciēn toc ya, yen acī ya thōn kē ba dhiel lueel ku jaam ē yic. ⁵⁰Ku aŋiec lōn ye wētde pīr akōlriēec ēbēn bēei. Kāk ya lueel aa kāk cī Wā nyuɔth ya ba ke lueel.”

Jethu acī kōcken ye buɔoth lōk cōk

13 Ee ye akōl Yan Ayum cīn yic luɔu nhom tuej. Go Jethu ŋic lōn cī akōl jiēl yen pinynhom tēn jāl bēn, ku b̄i la tēnē Wun. Yeen acī kōcken rēer pinynhom nhiaar alanden, ku nhieer ke yet tē b̄i wēt thōk.

²Jethu ku kōcken ye buɔoth aake cī nyuc bik miēth thei cam. Ku jōjrac ēcī wēt tāau Judath, wēn Thaimon Ithkariöt puɔu, b̄i Jethu gaany. ³Go Jethu ŋic lōn cī Wun riel ēbēn tāau yecin, ku ē ŋic lōn cī yen bēn

tënë Nhialic, ku ë ben dhuk tënë ye. ⁴Go rot cuöt wei tewen mith kek thin ku dëk alanh köu, ku ruk alanh wuöny ye ajuum. ⁵Ku jol pii puöök aduöök yic ku lóok kocken ye buoöth cök, ku wuuny ke alanh wuöny wén ci ruöök ye ajuum. ⁶Ku jol bën tënë Thaimon Piter, go Piter lëk ye, “Ye yin bë lóok cök, Bëny?”

⁷Go Jethu bëer tënë ye, “Ke lucoi acii ye deet yic emen, ku aba lëk deet yic.”

⁸Go Piter lueel, “Yin acii ya bi kañ lóok cök acin.” Go Jethu bëer, “Na ca yi lók cök, ke yin acin te bi yin ben a raandië.”

⁹Go Thaimon Piter lueel, “Bëny, na ye këya ke yi duk ya lók cök ë rot, lók yacin ku yanhom aya.”

¹⁰Go Jethu lueel, “Raan ci laak acin guöp acuol, ku abi yecök lóok rot. Wek aa yer ebën, ke raan tök kamkun yen acii yer.” ¹¹Jethu ë njic raan bi ye gaany, yen ë lueel yen ye elä, “Wek aa yer wedhie, ke raan tök yen acii yer.”

¹²Nawen ci Jethu ke lóok cök, ke ben alanhde ruöök ku nyuuc teden wén reer yen thin, ku thiieec ke, “Cäk käk ca looi tënë we emen deet yiic? ¹³Wek aa ya coöl raan piööc ku Bëny, ku yeen apath bæk looi këya, rin ë ya. ¹⁴Yen ë Bëny ku Raan piööc tënë we, ku not we laak cök. Ke week aya, wek aabi wecök lóok kamkun, ñek kek ñek. ¹⁵Wët path aca nyuöth we, bæk looi cimën ci yen ye looi tënë we. ¹⁶Wët yic alëk we, acin alony dit tënë bányde, ku acin atuny dit tënë raan toc ye. ¹⁷Emen njic wek wët yic kënë, te looi wek ye, ke miët puöu dit abæk yön.

¹⁸“Yen acii jam ë riënkun ebën, yen ajiç koc ca kuëny bei. Ku wët ci gjot athör theer wël Nhialic yic elä, ‘Raan mith yok aduäj tök yic acie nhom wël ya,’ adhil yenhom tieej. ¹⁹Wek aa lëk wët kënë emen ke këc rot guo looi, rin aköl bi yen rot looi ka bæk jäl gam lön, ‘Ye Yen Yeen.’ ²⁰Wët yic alëk we, raan lor raan ca tooc, acä lor aya, ku raan lor yen ka lor raan toc yen aya.”

Kë ciñ Judath puöu aci lueel

(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lk 22:21-23)

²¹Nawen ci Jethu wëlkä lueel, ke njeeer yic ku lueel, “Wët yic alëk we, raan tök kamkun abi ya gaany.”

²²Go koc ye buoöth kenyin liäät kamken ke ci nhiiüm la dil apei wët ye lueel. ²³Ku raan töj nhieer Jethu kam koc ye buoöth, ecii nyuc Jethu lëöm, ²⁴go Piter nieu nyin ku lueel, “Thiëc, ye raan nén yen jieem yen riënke.”

²⁵Go atuny kënë rot cuöt Jethu ku thiieec, “Bëny, ye yen ë ña?”

13:12-15 Lk 22:27   13:16 Mt 10:24; Lk 6:40; Jn 15:20   13:18 Wk 41:9
13:20 Mt 10:40; Mk 9:37; Lk 9:48; 10:16

²⁶Go Jethu bëér, “Ee raan bï yen ayup luöt kada yic ku yiék ye.” Ku lööm ayum ku lut kada yic ku yik Judath, wén Thaimon Ithkariöt. ²⁷Tewen lööm Judath ayup, ke jøjrac go la yeguöp. Go Jethu lëk ye, “Kë wic ba looi, lœc looi.” ²⁸Ku acin raan kam koc ke mith kek ye ci wët deet yic, ye rin njö yen jiëem Jethu käya tënë ye. ²⁹Ku rin yen Judath yen wëëuken muk, ke ci kocken kök tak lön ci Jethu ye lëk ye bï la yacoc kä wickë rin yai, tädë ke ci lueel bï koc njöji muccoc.

³⁰Ku kaam wén lööm Judath ayup, ke la ayeer. Ku ë ye waköu.

Löj Yam

³¹Wén ci Judath jäl, ke lueel Jethu, “Emen lec Manh Raan aci nyuöth koc, ku lec Nhialic aci nyuöth koc ë ye. ³²Ku të ci lec Nhialic nyuöth koc ë ye, ke Nhialic abi lec Manh Raan nyuöth yeguöp, ku abi lac looi nyin yic. ³³Miëthkië, yen acii bï rëer kek we apei. Wek abä wic, ku alëk we emen yen wët ca lëk koc Itharel, ‘Acin të bï wek la të ler yen thün.’ ³⁴Löj yam ayiék we, nhiaar röt kamkun, cimën ci yen we nhiaar, käya, ke wek aa dhil röt nhiaar kamkun. ³⁵Na nhiaar röt kamkun ka bï njic koc ebën lön ye wek kockien ya buccoth.”

Piter ajei Jethu

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)

³⁶Go Thaimon Piter thiëec, “Na yïn lörde Bëny?” Go Jethu bëér, “Të ler yen thün acin të buccoth yin yacök emen, ku yin abä buccoth akoldä.”

³⁷Go Piter thiëec, “Bëny, yenjo ci yen ye lëu ba yiï buccoth emen? Atjou yapanü ba thou ërienku.”

³⁸Go Jethu bëér, “Lëu ba thou alanden ërienkië? Wët yic alëk yi. Të njot këc thon ajith kiu, aba lueel arak diäk lön kuc yin ya.”

Jethu ee dhël la tënë Wun

14 Go Jethu lëk ke, “Duökké dier ku rëerkë we rac puöth. Gamkë Nhialic ku gamkë ya aya. ²Pan Wä ala yic yoot juëc, ku yen ala ba piny la guiir tënë we. Na cie yic wët kënë, yuöt akëc lëk we. ³Ku të ci yen la ba piny la guiir tënë we, ke yen abi dhuk ba we mat tëdië rin bâk rëer të töu yen thün. ⁴Ku dhël bï wek yet të le yen thün ajiëckë.”

⁵Go Thomath lëk ye, “Bëny, yok aa kuc të le yin thün, ku buk dhël bï yok yet të tö yin thün njic këdë?”

⁶Go Jethu bëér tënë ye, “Yen ee dhël ku yic ku pïr, acin raan la tënë Wä të ci yen rienkië.” ⁷Ku lëk ke, “Emen ci wek ya njic, ke wek aabi Wä njic aya, ku emen yet tuej, ajiëckë ku acäk tij.”

8Go Pilipo lueel, “Bëny, nyuöth yo Wuur, yen ee kë wicku yetök.”

9Go Jethu bëér, “Yen acii cej apei kek we, ku yin ajot yi këc ya njic, Pilipo? Raan cä tij, acii Wä tij aya. Yenjö è yin ye lueel, ‘Nyuöth yo Wuur?’ **10**Këc gam yin Pilipo, lön rëér yen Wä yic ku Wä yayic?” Ku jol Jethu lëk kocken ye buçoth, “Wël ca lëk we aacie wël bö bei tënë ya. Wä rëér yayic, yen è luçide looi. **11**Gamkë wëtdië lön rëér yen Wä yic ku lön tö Wä yayic. Na liu gam ke gamkë rin luçikië. **12**Wët yic alëk we, raan gam wëtdië abii luçi ya looi a looi, ku tëdët abii luçidit tënë luçidië a looi, rin ler yen tënë Wä. **13**Ku kériëec ébën bæk thiëec èrienkië aba looi, rin bi lec Wun nyuçoth rin Wënde. **14**Të thiëec wek këdäj èrienkië, ka ba looi.

Athön bii Wëi Nhialic bën

15“Na nhiarkë ya, ke we piñ lëjöñkië. **16**Yen abii Wä thiëec ku abii we yiëk raan dët koc kony, ku ye Wëi è yic bi rëér kek we akölkriëec ébën. **17**Acin të bi koc pinynhom ye gam, rin acik lëu bïk tij ku cik lëu bïk njic. Ku yeen ajiëckë rin yen adöj kek we ku aciëj kek we.

18“Wek aacä bi puöl wepëc, yen abii dhuk tënë we. **19**Arjoot tëthinyçoott ku koc pinynhom aaciëj ya bi ben tij ku wek aabä tij, ku rin piiñ yen, ke wek aabi pïr aya. **20**Të ler akoltui bën ka bæk njic lön tö yen Wä yic ku lön rëér yen weyiic.

21“Raan gam lëjöñkië ku looi ke, yen è raan nhiar ya. Ku raan nhiar ya abii Wä nhiaar, ku yeen aba nhiaar aya, ku yen abii rot nyuöth ye.”

22Go Judath lueel, ku yeen acie Judath Ithkariöt, “Bëny, bi rot lëu këdë ba rot nyuöth yo ku ciï rot nyuth koc pinynhom?”

23Go Jethu bëér tënë ye, “Raan nhiar ya, ka piñ wëtdië ku yeen abii Wä nhiaar, ku yok aabi bën tënë ye yok Wä buk pïr kek ye. **24**Raan ciï ya nhiar acie wëtdië ye piñ. Wët cäk piñ tënë ya acie wëtdië, ee wët bö tënë Wä raan toc ya.

25“Wëlkä aaca lëk we èmën noot yen kek we. **26**Ku raan koc kony, Wëi Nhialic bi Wä tujöc èrienkië yen abii we pijöc kériëec ébën ca lëk we.

27“Döjr aya nyään piny ke we, ku döjordië guöp ayiëk we. Acä ye gäm we cimën ye koc piny ye yiëk koc. Duökkë yiic ñeer ku duökkë riöc.

28Acäk piñ ke lueel tënë we èlä, ‘Yen ajiël ku yen abii la dhuk tënë we.’ Na nhiarkë ya ke wek aabi puöth miet rin ler yen tënë Wä, rin adit tënë ya. **29**Kënë aca lëk we èmën ke ñot këc rot guo looi, na le rot looi ke bæk gam. **30**Acä lëu ba jam apei kek we èmën, rin ñoñ pinynhom abö. Ku yeen acin riel tënë ya. **31**Ku adhil koc pinynhom njic lön nhieer yen Wä, yen è rin ye yen kériëec ébën ye thön ya looi.

“Bæk, jiélku tën.

Jethu yen abiëny yic

15 “Yen abiëny yic ku Wä ë raan dom, ²yen ee kuat kér cie luɔk tő yaköu teem wei, ku teem kuat kér luɔk nhom, rin bï nyäc bï ḥjiec luɔk apei. ³Wek aaci jäl piath rin piööc ca yiék we. ⁴Rëärké akut yic kek ya, ku yen abi rëér akut yic kek we. Kér acie luɔk ë rot, alëu bï looi tê rëér yen abiëc yic. Këya, acäk lëu bæk luɔk tê ciï wek rëér yayic.

⁵“Yen abiëc ku wek aa kér. Raan rëér yayic ku yen yeyic abi luɔk apei, rin week acin kë lëukë bæk looi tê liu yen tënë we. ⁶Raan cie rëér yayic ka ya cuat wei cimën kér tim ku bï riel, ku kuat kérkä aabi kuɔɔt yiic ku cuet ke mœec tê bï kek dëp thìn. ⁷Na rëärké yayic, ku rëér wëlkië wepuɔth ke kériëc ebën bæk thiëec ku wiëckë, ka bæk yok. ⁸Lec Wä aye nyuɔoth tê lok wek apei, ku këya, ke wek aabi ya koɔkiën ya buɔoth. ⁹Wek aa nhiaar cimën nhierd Wä yen, rëärké nhierdië yic. ¹⁰Na thekkë löɔjkië ke wek aabi rëér nhierdië yic cimën ci yen löönj Wä buɔoth yiic, ku rëér nhierde yic.

¹¹“Kénë aca lëk we, bï miet puɔu tő tënë ya täu wepuɔth aya, ku bï miet piändu thääp ë dit. ¹²Ku löjdië akin, nhiaarké röt cimën ci yen we nhiaar. ¹³Nhiërdit tet lëu raan bï yiék mäthke, ee gem wëike ërienken. ¹⁴Ku wek aa mäthkië tê looi wek kák ca lëk we. ¹⁵Wek aacä bï ben cœl aloony, rin alony akuc kák ye wun baai looi. Ku wek aaya cœl mäthkië, rin ci yen kériëc ebën ca piŋ tënë Wä nyuɔth we. ¹⁶Aacie wek cä lœc, ee yen aci we lœc, ku wek aaca tooc bæk la bæk la luui apei, luui bï döj atheer. Ku Wä abi kériëc ebën cák thiëec ërienkië yiék we, ¹⁷kë thöñ we akin, nhiaarké röt kamkun.

Män kœc pinynhom

¹⁸“Na man kœc pinynhom we, ke dhielké tak lön ci kek ya kanj maan. ¹⁹Na we kœc pinynhom, ke kœc pinynhom aabi we nhiaar rin ye wek kacken, ku wén ci yen we kuëny bei pinynhom, ke wek aacie kœc pinynhom, ku rin ë wët kénë, kœc pinynhom aa man we. ²⁰Muɔkké wët ca lëk we nhom, ‘Acin alony dit tënë bányde.’ Na jörké ya, ke keek aabi we jöör aya, na piŋké wëtdië, ke keek aabi wëtdun piŋ aya. ²¹Ku keek aabi käkkä looi ebën tënë we rin ye wek kackië, rin kuc kek raan cä tooc. ²²Na ya këc bén ku cä jam tënë we, ḥjuɔt aa këc gup la adumuɔɔm, ku cít emën kélä, acin tê bï ke ben puɔl rin adumuɔɔmken. ²³Raan man ya, ee Wä maan. ²⁴Na ya këc luɔikä kanj looi kamken, kák cín raan ci ke kanj looi, ḥjuɔt aa cín gup adumuɔɔm, cít emën kélä, aaci kák ca looi tij, ku keek aa ḥnot ke man ya ku Wä aya. ²⁵Ku kénë adhil rot looi këya bï wët ci gôt löjden yic rot tieen, ‘Keek aa man ya ë path ke cín wët yic.’

²⁶“Raan kuɔɔny abii bën, Wëi Nhialic abii yiny Nhialic nyooth, ku yeen abii ténë Wä. Yeen aba tuɔc we ténë Wä, ku yeen abii jam ërienkië. ²⁷Ku week aya wek aabii jam ërienkië rin ci wek rëer ke ya theer.

16 “Kënë aca lëk we bæk gamdun ci päl. ²Wek aabii cuɔp wei tén amat. Ku kaam abii bën, të bi kuat raan näk we ye tak lön na looi kënë, ke yeen aluuui Nhialic. ³Keek aabii käkkä looi ténë we, rin kuc kek Wä ku kuckë ya. ⁴Käkkä aaca lëk we, rin aköl bi kek käkkä looi, ka jälkë tak lön ci yen ye kaŋ lëk we.

Luɔi Wëi Nhialic

“Wëlkä aa këc lëk we wääär tueŋ rin rëer yen kek we. ⁵Ku èmën yen ala ténë raan cä tooc, ku aŋot cïn raan kamkun ya thiëec, ‘Na yiin lör dë?’ ⁶Ku èmën ci yen ye lëk we, wek aaci puɔth jieth. ⁷Wët yic alëk we, aŋuëen ténë we lön jiël yen, rin na cä jiël ke raan koc kony acii bi bën ténë we. Ku na jäl ke yen aba la tuɔc we. ⁸Ku na bi, ka bi nyuɔth koc pinynhom lön rëec kek rin wët adumuɔɔm, ku rin wët ciɛɛŋ path ku wët luŋ Nhialic. ⁹Keek aa rec rin wët adumuɔɔm, rin këc kek ya gam, ¹⁰rin wët ciɛɛŋ path ci ladië ténë Wä nyuɔɔth, ku kë ci wek yen bi ben tiŋ. ¹¹Ku keek aa rec rin luk, rin ci bëny pinynhom tén luɔk wei.

¹²“Yen ala käjuëc kök ba lëk we, ku èmën aril yic bæk ke muk wenhüim. ¹³Ku na bɔ Wëi Nhialic yen ë yic, ka bi we nyuɔth wël yith èbën. Yeen acii bi jam wëlke ë rot, ku käk ye piŋ aabi lëk we. ¹⁴Yeen aba leec, rin bi yen këdiën ba lueel lööm ku nyuth we. ¹⁵Käk Wä èbën aa käkkië, ku ë yen acii yen ye lueel lön bi Wëi käk ba yiëk ye lööm, ku jol ke lëk we.

Rëec puɔu ku miet puɔu

¹⁶“Aŋoot kaam thin nyɔɔt, ku wek aaci ii ya bi tiŋ, ku na ben a kaam thin nyɔɔt ke we abii yen ben tiŋ.”

¹⁷Go koc kök kam kɔcken ye buɔɔth lueel, “Kënë wëtde yic yeŋjö? Aye lëk yo, kaam thin-nyɔɔt ke week aaci ii ya bi ben tiŋ, ku ben a kaam thin-nyɔɔt ku wek aabi ya tiŋ? Ku lueel aya, ‘Ee rin ler yen ténë Wä.’” ¹⁸Gokë thiëc, “Kam thin-nyɔɔt kënë wëtde yic ako? Kë wiç bi lueel akucku!”

¹⁹Go Jethu ŋic lön wiç kek ye bik thiëec, ku lëk ke, “Aca lueel, ‘Kam thin nyɔɔt ke wek aaci ii ya bi tiŋ, ku na ben a kaam dët ke wek aabi ya tiŋ.’ Ye wët kënë yen yaké thiëec kamkun? ²⁰Wët yic alëk we, wek aabi dhiau ku dhuɔɔrkë apei, ku koc pinynhom aabi puɔth miet, ku wek aabi puɔth rëec, ku rëec piändun abii wel ténë we bi ya miet puɔu. ²¹Na thiɔk tik kek dhiëth ka rac puɔu rin ci aköl reem ye yëet, ku na ci meth jäl

dhiëëth ka areem wën acii ben tak rin ci yen puöu miet, rin ci yen meth dhiëëth pinynhom. ²²Ku acit kënë tënë we aya, wek aa rec puöth èmën, ku wek aabä ben tiij, ku wek aabi kueth miet è puöu, kuat miet puöu cïn raan bi ye ben nyaai tënë we.

²³“Na la aköl kënë bën ke wek aaciï ya bi ben thiëec këdäj. Wët yic alëk we, kériëec èbën bák thiëec èrienkië abi Wä yiëk we. ²⁴Yet yakol acin kë cák thiëec èrienkië, thiëckë ku abák yok, bi miet puöu dit tënë we.

²⁵“Käkkä aake ya lëk we waal, ku të ciï yen bi ben jam waal aci thiëk, ku yen abi ya jam tënë we wël la gei rin Wä. ²⁶Të le aköl kënë bën, ke wek aabi Wä thiëec èrienkië. Ku acä bi lëk we lön bi yen ya rõök èrienkun tënë Wä, ²⁷rin Wä anhiar we rin nhieer wek ya, ku rin ci wek ye gam lön yen a ya bë tënë Nhialic. ²⁸Yen abö tënë Wä ba bën pinynhom, ku pinynhom aba puöl ku dhuök tënë Wä.”

²⁹Go kocken ye buçoth lëk ye, “Tin, yin ajam gei èmën ke yi ciï ben jam waal. ³⁰Acuk njic èmën lön njic yin kériëec èbën, ku yin aaciï tit bi yi thiëec, rin wët kënë acuk njic lön biï yin tënë Nhialic.”

³¹Go Jethu bëer tënë ke, “Cák jäl gam èmën? ³²Piëjkë tëdäj abi bën, ku aci thiëk ayic, të bi wek weer bi ñek ala panden, ku wek aabä nyääj piny yatök. Ku acie yen yatök rot, rin Wä arëer kek ya. ³³Wek aaca lëk kënë rin bák aa tök kek yen, bák döör yok. Koc pinynhom aabi we jöör, ku deetkë wepuöth yen acii kärec pinynhom lëu!”

Jethu aröök rin kocken ye buçoth

17 Nawën ci Jethu wëlkä thöl luel, ke ñëer yeniy nhial ku lueel,
“Wä, aköl aci yëët. Yiëk lec Wëndu ku bi Wëndu yi yiëk lec.
²Rin yin aci bääny yiëk ye koc nhiiim èbën, bi pür akölriëec ca gäm ye
yiëk koc èbën. ³Ku pür akölriëec akin, bi koc yi njic lön yin è Nhialic la
cök, ku njickë Jethu raan ci lœc ku dœc wäär ca tuööc pinynhom. ⁴Yen
aci leedu nyuçoth pinynhom, ku luoi ca yiëk ya ba looi aca thäap. ⁵Wä,
gäm ya leedu yïnhom tën èmën, lec wäär rëer kamkua yok yi, wätheer
ke piny këc cak.

⁶“Yin aca nyuçoth tënë koc ca yiëk ya pinynhom. Keek aake ye kacku,
ku è yin aci ke gäm ya, ku keek aaci wëtdü gam. ⁷Ke èmën anjickë lön
kériëec èbën ca yiëk ya abö tënë yi. ⁸Wä yen aci wët ca lëk ya lëk ke,
gokë gam, ku anjickë ayic yen lön biï yen tënë yi, ku acik gam lön ci yin
ya tooc.

⁹“Yen è rõök èrienken. Yen acie rõök rin koc tõ pinynhom, ee rin
koc ca yiëk ya rin ye kek kacku. ¹⁰Käkkië èbën aa käkku, ku lecdië aye
nyuçoth keyiic. ¹¹Ku èmën yen abö tënë yi, yen acii ben a raan rëer

pinynhom, ku keek aatö pinynhom. Wä dhënj, tit ke riel ërienku, rin wäär ca yiék ya, bik aa tök cimën yok yo yi. ¹²Wääär rëér yen ke ke, aaca muk riel ërienku, keek aaca ke tiit ku acin töj ciï määär kamken. Arëk ke raan wääär yen bï dhiel määär ë rot, rin bï wët ciï göt athör theer wël Nhialic yenhom tiej. ¹³Ku emën yen abö tñen yi, ku käkkä aa ya lueel ya ñoot pinynhom bï miet piändië rëér kepuöth ke dit alanden. ¹⁴Yen aci wët lëk ke, go koc pinynhom ke maan, rin ciï kek ye koc pinynhom tñen. Cimën ciï yen ye raan pinynhom tñen aya. ¹⁵Yin acä bï thiëec ba ke nyaai pinynhom, ku yin aya thiëec ba ke tiit jõnrac. ¹⁶Keek aacie koc piiny tñen cimën ciï yen raan piny tñen. ¹⁷Mac ke wët yic, rin wëtdü ë yic. ¹⁸Keek aca ke tucc pinynhom cimën ciï yin ya tujöc pinynhom. ¹⁹Yen ë rot mac ërienku, ku bik röt mac aya wët yic.

²⁰“Yen aciï röök rienken röt, yen aröök aya rin koc bï gam rin piööcden. ²¹Yen aröök rin bï kek aa tök. Wä, col ke aaye tök yoyiic cimën tö yin kek ya ku yen kek yi. Col ke aaye tök rin bï koc pinynhom ye gam lön ciï yin ya tooc. ²²Yen aci lec ca yiék ya, aca yiék ke bik aa tök cimën ye yok tök. ²³Yen arëer keyiic cimën rëér yin yayic bik aa tök ebën, bï koc pinynhom njic lön ciï yin ya tooc, ku lön nhieer yin ke cimën nhieer yin ya.

²⁴“Wä, keek aaca yiék ya, ku awiéc bik rëér të rëér yen thïn, bik lecdië tñj, lec ca yiék ya, rin nhieer yin ya wääär këc piny guo cak. ²⁵Wä raan la cök, koc pinynhom aa kuc yi, ku yin ajiëc, ku kockä ajiickë lön ciï yin ya tooc. ²⁶Yin aca nyuçoth tñen ke, ku aba ñot luoji këya, rin bï nhierdu tñen ya tö keyiic, ku ba töu keyiic aya.”

Jethu aci däm

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lk 22:47-53)

18 Tewen ci Jethu röök këya, ke jiël kek kocken ye bucoth ku teem wär col Kidron. Ku gör ë tö thïn tñen, go Jethu la thïn kek kocken ye bucoth. ²Ku Judath raan gcoony ye ë njic të ci yen la thïn, rin ci Jethu kañ röm thïn kek kocken ye bucoth arak juëc. ³Go Judath la gör yic kek akut apuruuk, ku koc kök luanj Nhialic tiit, ci koc kæk Nhialic ku koc akut Parathi tucc thïn. Keek aake muk töj ku mermer, ⁴ku Jethu ë njic keriëec ebën bï rot looi tñen ye, go ke lor nhiiüm ku thiëec ke, “Yenja wiëckë?”

⁵Gokë bëér, “Ee Jethu raan Nadharet.” Go lueel, “Ee yen.” Ku Judath, raan gcoony ye ë tö thïn ke ke. ⁶Kaam wén lëk Jethu ye ke, “Ee yen,” Ke riñ ciëen keköth ku wiëkkë piny. ⁷Go Jethu ke ben thiëec, “Yenja wiëckë?” Gokë lueel, “Ee Jethu raan Nadharet.”

⁸Go Jethu lueel, “Aca lëk we wëntheer lön ye yen ya. Na wiëckë ya, ke we päl kockä bïk jäl.” ⁹Yeen aci jam këlä bï wët ci kañ lueel ëlä rot tieen tädë, “Wä, na cök a raan tökalij kam koc ca yiëk ya, ka këc muür.”

¹⁰Ku Thaimon Piter è muk pal. Go miëet bei ku tök alony raandit käk Nhialic ku teem yinyden cuëc wei. Ku alony è col Malko. ¹¹Go Jethu lëk Piter, “Dhuëk paldú jokgöde yic. Ye tak lön ci yen areem ci Wä yiëk ya bï guum.”

Jethu aci yäth Anath nom

¹²Go akut apuruuk kek banyden ku koc Itharel ke tit, Jethu dom ku derkë, ¹³ku konykë yäth tene Anath. Ku Anath è ye wun tiñ Kaipa, raandit käk Nhialic ye ruëjn kënë. ¹⁴Ee Kaipa yen ecii ye kañ lëk koc Itharel lön nyueen yen bï raan tök thou rin koc.

Piter ajei Jethu

(Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lk 22:55-57)

¹⁵Go Thaimon Piter kek raan dët Jethu buoøth, ku raan Jethu buoøth kënë è nyc raandit käk Nhialic guëp ayei, go la kal pan raandit käk Nhialic yic kek Jethu. ¹⁶Ku döj Piter ayeer kal thok. Go atuny wén nyieç kek raandit käk Nhialic dhuk ayeer, ku jiesem kek nyen tit kal thok, ku bii Piter aloñthiñ. ¹⁷Go nyen tit kal thok Piter thiëec, “Ciï ye raan tök kam koc mony kënë buoøth?” Go Piter bëer, “Yei, yen acie raande.” ¹⁸Ku wiir è tö thin, go aloony ku koc tit many cool took, ku këeckë many wén lööm bïk yöc. Go Piter la ku këeç ke ke bï yöc aya.

Jethu aluk raandit käk Nhialic nom

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lk 22:66-71)

¹⁹Go raandit käk Nhialic Jethu thiëec rin wët kocken ye buoøth, ku rin wët piööcde. ²⁰Go Jethu bëer, “Yen è cool jam akölaköl tene raan ében koc nhiiñ, ku piööcdiè ében aya looi tén amat ku luañ Nhialic té ye koc Itharel guëer thin. Ku yen acin kë ca kañ lueel ke muoony. ²¹Ku yenjo thiëec yin ya? Thiëec koc ci wëlkië piñ. Thiëec ke wël ca lëk ke, rin aa nyc wël ca lueel.”

²²Tëwén ci Jethu jam këlä, go raan tök kam koc tit ke kääc thin buöökm nyin ku lueel, “Ciï riöc ba jam këlä tene raandit käk Nhialic?”

²³Go Jethu bëer tene ye, “Na ca kuöc jam, ke lëk koc té ci yen kuöc jiesem thin. Ku na ye yic yen ca lueel, ke yenjo mey yin ya?”

²⁴Go Anath tucc tene Kaipa raandit käk Nhialic, ke not der cin.

Pîter aci Jethu ben jai
(Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lk 22:58-62)

²⁵Pîter ë ñot käac tewen ke ýoc mac. Go koc kök lueel tñenë ye, “Cii ye raan tök kam abiöth ë mony kënë?” Go Pîter jai ku lueel, “Yei, yen acie raande.” ²⁶Go muçny tök kam aloony raandit käk Nhialic, ruäai kek raan wén ci Pîter tök yic wei, jam ku thiëec, “Këc yi tiñ kek ye gör yic?” ²⁷Go Pîter ben jai, ku kiu thon ajith nyin yic.

Koc Itharel aaci Jethu gaany tñenë Pilato
(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5)

²⁸Gokë Jethu thel wei pan Kaipa ku yëthkë pan bënydit Roma, Pilato. Ku piny ë ye nhiäknhiäk dur yic. Go koc Itharel cii la alçñthïn pan bënydit, ku bik röt tiit ajuëec rin ci yai thiëk, ku bik miëth Yan Ayum cïn yic luou cam. ²⁹Go Pilato la ayeer tñenë ke ku thiëec ke, “Ye awäc ñö cäk yök ye mony kënë guöp?”

³⁰Gokë bëér, “Na cïn awuöc ci looi ñuöt akëcku bëëi tñenë yi.”

³¹Go Pilato lëk ke, “Week gup lömkë ku luçikë luk kë cït løy cieen pandun.”

Go koc Itharel bëér, “Akëc puöl tñenë yo buk raan tém thou.” ³²Kënë aci rot looi bi wët ci Jethu lueel rot tieen tede, wén lueel yen kuat thon bi yen thou.

³³Go Pilato dhuk kal yic ku cœl Jethu ku thiëec, “Ye yïn Bënyjaknhom koc Itharel?”

³⁴Go Jethu bëér, “Wët kënë ye wëtdü aye koc kök kek ci ye lëk yi ë riënnkië?”

³⁵Go Pilato bëér, “Ye tak lön ye yen raan Itharel? Aa kacku guöp kek kocken dit käk Nhialic, kek aa biï yi tñenë ya. Yeñö ca looi?”

³⁶Go Jethu bëér, “Bäänydië acie bääny pinyhom. Na bäänydië ye kën pinyhom, ñuöt kackië aaci thör bi yen ci tñenë koc Itharel cin. Acie käya, bäänydië acie kën pinyhom tñen.”

³⁷Go Pilato ben thiëec, “Yiin, ye bënyjaknhom?” Go Jethu bëér, “Aye lueel lön ye yen bënyjaknhom. Yen aci dhiëeth ku yen aci bén pinyhom rin wët töj kënë, ba jam wët yic. Ku kuat raan ci yic ñic ë wëtdië piñ.”

³⁸Go Pilato thiëec, “Ku yic ye kën ñö?” Ku ben dhuk ayeer tñenë koc Itharel ku lëk ke, “Acin awuöc ca lëu ba yök yeguöp bi ye luök wei. ³⁹Ku yeen ë wët piändun ba raan töj ci mac lony rin Yan Ayum cïn yic luou. Wiëckë ba Bënyjaknhom koc Itharel luöny we?”

⁴⁰Gokë dhuök ye ke loi kiëeu, “Acie käya! Acie yen wicku. Barabath yen awicku.” Ku Barabath ë ye cuär koc rum.

Jethu acī tēm thou
(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)

19 Go Pilato Jethu dōm ku cōl athat. ²Ku jōl apuruuk kēr thii tim la kuɔoth riic yiic ku ḥek kek yenhom, ku tē̄ükē alanh mathiäj yeköu, ³ku bikkē tēnē ye ku luelkē, “Madho, Bënyŋaknhom, Bëny kōc Itharel,” ku maŋkē nyin.

⁴Go Pilato bēn dhuk ayeer ku lēk kōc wēn cī kenhiīm kut, “Yeen aba thēl ayeer tēnē we tēnē, ku bāk tij̄ lōn cīn yen tē bī yēn awuōc yōk yeguōp ba luōk wei.” ⁵Kēya, go Jethu bēn ayeer ke ceŋ ḥaknjak cī looi kuɔoth ku alanh mathiäj yeköu. Ku lueel Pilato tēnē ke, “Yen kīn, yen raan!”

⁶Nawēn tīŋkē, ke kōc kāk Nhialic ku kōc tit̄ kiu ku luelkē, “Piäät tim cī rī̄iū kōu.” Go Pilato lēk ke, “Damkē kek we bāk piäät tim cī rī̄iū kōu, yēn akēc awuōc yōk yeguōp.”

⁷Gokē wēt dhuk, “Yok aa la lōn cīeŋjda ye lueel lōn dhil ye nōk, rin acī lueel lōn ye yen Wēn Nhialic.”

⁸Nawēn piŋ Pilato wēt kēnē, ke riōc apei. ⁹Ku dhuk kal yic ku thiēec Jethu, “Yiin bāär tēnen?” Go Jethu biet ku cīi bēér thok acīn. ¹⁰Go Pilato lēk ye, “Cīi wīc ba jam kek ya? Tak yīnhom lōn nadē ke yēn ala riel ba yi puōl, ku yēn ala riel aya ba yi cōl apiēet tim cī rī̄iū kōu.”

¹¹Go Jethu bēér, “Yīn ala riel tēnē ya rin cī Nhialic ye yiēk yi, ku ē yēn ale raan cā tāäu yīcin guōp awuōc rac apei.”

¹²Nawēn piŋ Pilato wēlkā, ke wīc apei bī dhēl yōk bī yēn Jethu puōl. Go kōc Itharel kiu tēnē ye ku luelkē, “Tē lony yīn ye ka ye nyooth lōn cīi yīn māäth kek Bënyŋaknhom. Kuat raan rot looi bī ya bënyŋaknhom, ee raan ater Bënydan ḥaknhom.”

¹³Nawēn piŋ Pilato ē wēlkā, ke thel Jethu ayeer ku nyuuc thöny luk tō laar cōl, “Piny cī guir kuōr,” Ku ē cōl Gabata thoŋ kōc Itharel. ¹⁴Ku akōl kēnē yēn akōl guir kōc rōt rin Yan Ayum cīn yic luōu. Nawēn tēcīt akōl ciel yic, ke lēk Pilato kōc Itharel, “Bënydun ḥaknhom akīn!”

¹⁵Gokē kiu tēnē ye, “Nāk! Nāk! Piäät tim cī rī̄iū kōu!” Go Pilato ke thiēec, “Wiēckē ba Bënydun ḥaknhom piäät tim cī rī̄iū kōu?”

Go kōc kāk Nhialic bēér, “Bānyda ē tōk, ee bënyŋaknhom Roma!”

¹⁶Go Pilato ke yiēk Jethu bīk la piäät tim cī rī̄iū kōu.

Jethu acī piäät tim cī rī̄iū kōu
(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)

Gokē Jethu dōm. ¹⁷Ku ler ayeer ke ket timden cī rī̄iū, ke jiēl geeu bī la tē cōl Golgotha. (Ku wētde yic, gōn la gueŋ-ŋeŋ cīt apen nhom raan.) ¹⁸Ku jōlkē piäät tim cī rī̄iū kōu. Ku piēetkē kōc karou aya tiim cī rī̄iū

Ku leer ayeer ke ket timden cī rīū (19:17)

kjööth, raan tök løj cuëc ku raan dët løj cam. Ku Jethu ciel kamken.
19 Go Pilato awuјc göt bī tääu tim cī rīū nhom. Ku kën cī göt akin,
 "JETHU RAAN NADHARET, BËNYJAKNOM ITHAREL." **20** Ku koc juëc aake
 cī kënë kueen, rin tën cī Jethu piäät tim cī rīū köu thïn, aciï mec ke
 geu. Ku wët écii göt thoj koc Itharel ku thoj koc Roma ku thoj Girik.
21 Go kœdit kâk Nhialic Itharel lëk Pilato, "Duk ye göt, 'Bënyjaknhom
 koc Itharel,' ajuëen ba göt, 'Acî mony kënë lueel, yen ë bënyjaknhom
 koc Itharel.'"

22 Go Pilato bëér, "Kë ca göt arëér ke ca göt."

23 Nawën cī apuruuk Jethu piäät tim cī rīū köu, ke löm aläthke ku
 tekké keyiic ɻuan, abaq tök tënë apuruök tök. Ku lömkë alanh köu aya
 cī kœc këdiët tök, jœk yeyeth yet piny. **24** Ku luelkë kamken, "Dukku

---

19:24 Wk 22:18

tem kōu, cuetku gek buk tij bī lööny tēnē ḥa.” Kēnē acī rot looi bī wēt cī gōt athör theer wēl Nhialic yic rot tieen tēde,

“Keek aaci aläthkië tek kamken, ku cuetkē gek rin alanhdiën kōu.”

Kēnē yen acī apuruuk looi ayic.

²⁵Ku tēthiök kek tim cī rīüu Jethu, diäär aake käac thīn, man ku nyankēn ē man, Maria tij Klopath ku Maria Magdalena. ²⁶Nawēn tij Jethu man ku raan ye buçoth nheiér ke käac aya ē tēen, ke lēk man, “Tik manhdu akin.”

²⁷Ku ben lēk raan ye buçoth wēn, “Moor akin.” Ku yaköl guüp ke wic raan ye buçoth awēn piny paande.

Jethu acī thou ayic

²⁸Nawēn ḥic Jethu lōn cī keriëec ēbēn thääp, ke lueel bī wēt cī gōt athör theer wēl Nhialic yic rot tieen, “Yen anék rou.”

²⁹Ku töny cī thiäj muön wac ē tō thīn, gokē alath luöt möu yic, ku tēëukē wai thok, ku ȳɔkkē yethok. ³⁰Nawēn cī Jethu muön wac jooc ke lueel, “Wēt acī thääp.” Ku gut yenhom piny ku thou.

Jethu acī gut puöu

³¹Go kōc Itharel Pilato thiëec bī ke puöl bïk kōc cī piäätiim cī rīüu köth dhoj kuöl, ku nyeeikē guäpken tiim cī rīüu köth. Ku ē loikē kälä rin ye yen aköl niën Dhiëc, ku acik ye wic bī guäpken rēer tiim cī rīüu köth aköl niën Dätem, rin yen aköl yandit apei. ³²Go apuruuk la ku dhoŋkē kuöl raan tök ku kuöl raan dët, ē kōc cī piäätiim cī rīüu köth kek Jethu. ³³Nawēn bikkē tēnē Jethu, ke tijkē lōn cī yen thou ku cik ben dhoj kuöl. ³⁴Go apuruöj tök Jethu gut puöu tōj, go riem ku piu kuér nyin yic. ³⁵Ku raan cī kēnē tij acī lueel rin bī wek ye gam aya. Wēt cī lueel ē yic, ku yeen ajič lōn ye yen wēt yic yen lueel. ³⁶Kēnē acī rot looi bī wēt cī gōt athör theer wēl Nhialic yic rot tieen, “Acin yuccunden bī dhon.” ³⁷Ku ben lueel tēdët athör yic élä, “Ku aabi daai raan yen cik gut.”

Jethu acī thiök

³⁸Nawēn ē kēnē cök ciëen, ke Jotheep raan gen Arimatheo bō tēnē Pilato ku thiëec bī guüp Jethu nyaai. (Jotheep ē ye raan Jethu buçoth cī gam, ku aye moony rin riööc yen bany Itharel.) Go Pilato lēk ye lōn cī guüp puöl tēnē ye. Go Jotheep la ku le nyaai. ³⁹Go Nikodemo, raan wäär cī kaŋ la tēnē Jethu wakjū, rot mät Jotheep ku ē muk miök ḥiir cōl mira

19:24 Wk 22:18   19:28 Wk 69:21; 22:15   19:36 B.bei 12:46; Kn 9:12; Wk 34:20

19:37 Dhäk 12:10; Ny 1:7   19:39 Jn 3:1-2

cí liääp wäl dët col aloe. ⁴⁰Go rõör wén karou guöp Jethu lööm ku derkë kőu alath ke cí wäl njir tääu thín, rin kënë yen ë të ye koc Itharel guiér guöp raan cí thou bï jäl thiök. ⁴¹Ku tewen cí Jethu nök thín gör ë tò thín, ku rañ yam ë tò gör yic, ku ë cín raan cí kañ thiök thín. ⁴²Ku rin bï yen aköl yan koc Itharel nhiäk, ku rin thiök rañ aya, goké guöp Jethu tööu thín.

Rañ aci yic lääu

20 Riel yic aköl Nhialic ke piny ñot la durdur, ke Maria Magdalena la rañ nhom, go alel tij ke cí nyaai rañ thok. ²Go rij ténë Thaimon Piter, ku ténë raan dët Jethu buçoth nhiëer Jethu, ku lëk ke, “Koc aaci Bëny nyaai rañ yic ku akucku të cí kek ye tääu thín.”

³Go Piter ku raan Jethu buçoth dët wén lööny dhöl, ku lekkë rañ nhom. ⁴Ku keek aake la ke kat kedhie, go raan Jethu buçoth dët wén kat apei ténë Piter, ku ye yen kɔj yet rañ nhom. ⁵Go guj ku tij alanh wäär cí Jethu der, ku akëc la alɔñthín. ⁶Go Thaimon Piter guj bén ku ler rañ yic. Go aléth tij ke rëér piiny, ⁷ku alanh cí Jethu kum nhom écii rëér kek aléth kök, écii mat yic tède rot. ⁸Go raan Jethu buçoth dët wén cí kañ yet rañ nhom jäl la alɔñthín, ku gem. ⁹(Ku keek aake ñot ke këc wët athör theer wël Nhialic deet yic, athör ye lueel lón bï yen rot dhiel jöt thou yic.) ¹⁰Go koc ye buçoth jal dhuk bei.

Jethu aci rot nyuöth Maria Magdalena

¹¹Kaam wén Maria ë käac ayeer tëthiääk kek rañ ke dhiau. Ku tewen ñot dhiëeu yen ke guöj ku luiit rañ yic, ¹²Ku tij atuuc nhial cí ruk aléth yer karou, ke rëér tewäär cí guöp Jethu tööu thín, tök të la yenhom ku dët të la yecök. ¹³Goké thiëec, “Tik, ye rin ñö dhiëeu yin?” Go lueel, “Keek aaci Bánydië nyaai, kuakuöc të cí kek ye tääu thín.”

¹⁴Kaam wén lueel yen kënë, ku jol wel yenyin ke tij Jethu ke käac yeljööm, ku akëc njic lón ë yen Jethu. ¹⁵Go Jethu thiëec, “Tik, ye rin ñö dhiëeu yin? Yeja wic?” Go tak lón ë yen raan lui dom yic, ku lëk ye, “Bëny, na ye yin cí ye nyaai, ke lëk ya të cí yin ye tööu thín, ku yen abi la ba la lööm.”

¹⁶Go Jethu lëk ye, “Maria.” Go yenhom wël ye ku lueel thoj koc Itharel, “Rabuni,” ku wëtde yic, “Raan piööc.”

¹⁷Go Jethu lëk ye, “Duk ya got rin yen ñot ya këc yet nhial ténë Wä. Ku yin lóor ténë wämäthkië ku lëk ke, ‘Yen adhuk ciëen ténë ye, yen ë Wä, ku ye Wuurdun, Nhialicdië ku ye Nhialicdun.’”

¹⁸Go Maria Magdalena jäl ku le lëk koc ye buçoth lón cí yen Bëny tij, ku lëk ke wël cí Jethu lëk ye.

Jethu acii rot nyuoth kocken ye buoath

¹⁹Nayon theei ya akol Nhialic wen, ke koc ye buoath aake ci röt mat yön ci riit thok, rin riööc kek bany Itharel. Go Jethu ben ku këec kamken ku lueel, “Bi döör reér kek we.” ²⁰Wen ci yen jam kélä, ke nyuth ke yecin ku yelöm. Go koc ye buoath puöth miet apei wen tüj kek Bëny. ²¹Ku ben Jethu lëk ke, “Bi döör reér kek we, cimën ci Wä ya tooc, ke wek aa ba tooc aya.” ²²Wen ci yen jam kélä, ke jol wëei kenhüim ku lueel, “Lömkë Wëi Nhialic. ²³Na pälkë adumuööm koc piny, ka pël piny, na cäk ke pël piny, ka ciï pël piny.”

Jethu ku Thomath

²⁴Ku Thomath, col Acueek, raan tök kam koc kathiäär ku rou ye buoath, ee liu thän wen biï Jethu. ²⁵Go abiöth kök lëk ye, “Bányda acuk tüj.”

Go Thomath lëk ke, “Na cie têtöök wäär ci ye piäät kek tiëj yecin, ku tääu yacin ë têtöökkä yiic, ku tääu yacin yeyou aya, ka cä koc gam.”

²⁶Nawen nin kabët cök, ka abiöth aake ci röt ben mat yöt ku Thomath ë reér thän ke ke, ku yöt ecii riit thok. Go Jethu ben kööc kamken ku lueel, “Bi döör reér kek we.” ²⁷Ku jol lëk Thomath, “Tääu yicin tén, ku tüj cienkië ku jot yikök ba yicin tääu yayou. Päl kënë yin kän dhööli yiic, ku gam!” ²⁸Go Thomath bëér, “Bánydië ku Nhialicdië.”

²⁹Go Jethu lëk ye, “Ca gam rin ci yin ya tüj? Ye këpuoth bi yiëndë ténë koc bi gam ke këc ya tüj!”

Wët wic athör kënë bi nyuöth koc

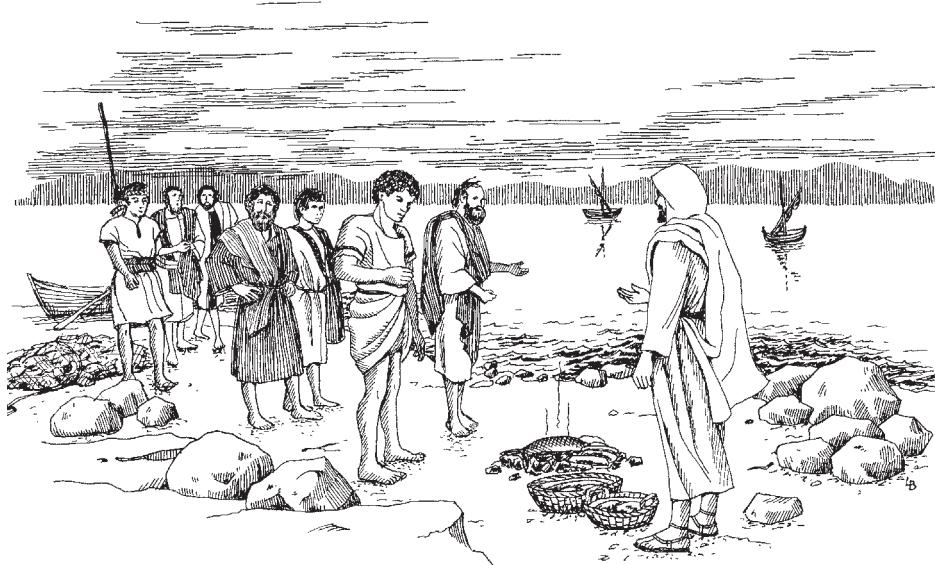
³⁰Jethu acii kädit jäi gëi looi kocken ye buoath nhüim, ku keek aa këc göt athör kënë yic.

³¹Ku käkkä aaci gjt rin bæk gam lön ye Jethu Wen Nhialic ci loc, ku bæk pür yök ë riënce të ci wek gam.

Jethu acii rot nyuöth koc ye buoath kadhorou

21 Nawen ë käkkä cök ciëen ke Jethu ben rot nyuöth kocken ye buoath wär Tiberia you. Ku të ci luöi ye akin. ²Thaimon Piter kek Thomath (col Acueek), ku Nathaniel (raan Kana pan Galilia), ku wëet Dhubedi, ku koc kök karou Jethu buoath, aake reér têtöök ebën. ³Go Thaimon Piter lëk koc wen, “Yen ala mei.”

Gokë lëk ye, “Yok aabii cath kek yi.” Gokë la ku lek riäi yic, ku acin kë cik däm ë wëer kënë yic ebën.

Go Jethu lække, Bëëikë rec abëk rec awën cäk däm (21:10)

4Tëwën bii aköl nyin, ke Jethu ë käac wär yœu, ku akëc kocken ye buçoth njic lœn ë yen Jethu. **5**Go læk ke, “Riënythii, cïn kë cäk däm?” Goke bëér, “Acin këdäñ.”

6Go læk ke, “Cuatké buçi lœj cuëny riäi, ku känj aa bæk däm thïn.” Gokë buçi cuat ku göök ke bïk miit rin juëc rec apei.

7Go raan Jethu buçoth nhieer Jethu læk Pîter, “Kën ë Bëny.” Nawën piŋ Thaimon Pîter lœn ye yen Bëny, ke ruk alanhde yekœu (rin cï yen aläthke däk bei ebën) ku thueet wïir. **8**Go abiöth kök lïk bën ke cath riäi, ke thel buçi ke cï thiäñ rec. Ku keek aake cïi mec apei kek agör, aake cït akääth bian tök. **9**Nawën kæeckë piny ke tij many ë miim ke dëp ku rec ke cï tääü meeç kek ayup. **10**Go Jethu læk ke, “Bëëikë rec abëk rec awën cäk däm.”

11Go Thaimon Pîter la riäi yic ku miit buçi wär thok ke cï thiäñ rec dit, ku rec ebën aa buçot ku thiärdhiéc ku diäk. Tëwën cök rec juëc këlä, buçi akëc yic reet. **12**Go Jethu læk ke, “Bæk, miëthkë.” Ku acin raan tök kam koc ye buçoth cï ye cak thiëec, “Ye yin ña?” Rin njic kek ye lœn ye yen Bëny. **13**Go Jethu rot cuot ku lööm ayup ku yïk ke ku ben looi këya kek rec.

14Këlä, Jethu aci rot nyuöth koc ye buçoth kën yen yic diäk, tëwën cï yen rot jöt kam koc cï thou.

Jethu ku Pîter

¹⁵W n c i kek m th ke l k Jethu P ter, “Thaimon w n Joon, nhiar ya apei t n t  nhieer k ck  ya?”

Go b  r, “Ee k ya B ny, ajiic l n nhieer y n yi.”

Go Jethu l k ye, “Bi  k am lki  apath.” ¹⁶Ku ben Jethu l k ye, “Thaimon, w n Joon nhan ya apei?”

Go b  r, “Ee k ya B ny ajiic l n nhieer y n yi.”

Go Jethu l k ye, “Bi  k am lki  apath.” ¹⁷Ku ben Jethu thi  c arak d t ye kek di k, “Thaimon, w n Joon nhan ya?”

Go P ter pu u dak rin c i Jethu ye thi  c arak d t ye kek di k, “Nhan ya?” Ku l k ye, “B ny, y n ajiic k ri ec  b n, ku y n ajiic l n nhieer y n yi.”

Go Jethu l k ye, “Bi  k am lki  apath, ¹⁸W t yic al k y i, w  r j ot ye y n ri nythii ke y n ye rot guuir ku l  r t  w c pi ndu, ku t  b i y n d hi p ke y n ab i y icin yaak t n, ku raan d t ab i der ku thel y i t  c i  w c ba la th n.”

¹⁹K kk  aac i Jethu lueel b i nyu th P ter t  b i y n thou th n, ku b i k c c l aaye Nhialic leec th n. Ku j l Jethu l k ye, “Bu th ya.”

Jethu ku raan d t ye bu oth

²⁰Go P ter yenhom wel ku t n raan d t ye bu oth nhieer Jethu ke bu th ke, raan w  r thi  k kek Jethu w  r m th kek, c i Jethu b n thi  c   l , “B ny, y n b i y i la gaany?” ²¹W n t n P ter ye, ke l k Jethu, “B ny, na raan d t , b i y i nd ?”

²²Go Jethu b  r, t n  ye, “Na wi c b i p ir yet ak l b i y n b n, ke y n  t n  y i? Y n  m en bu th ya.”

²³Go w t thi  i p ny kam k c bu th Jethu l n raan Jethu bu oth k n  ac i  b i thou. Ku ak c Jethu lueel l n c i  y n b i thou. Aci  lueel, “Na wi c b i p ir yet ak l b i y n b n ke y n  t n  y i?”

²⁴Raan k n  y n   raan Jethu bu oth jam k k c i t n, ku y n   g t ke aya, ku ajiic l n w t c i lueel   w t yic.

²⁵ m en k ju c k k aat  thi n, k k c i Jethu looi. Na ke c i g t p ny  b n, t k ku t k, ke y n aya th  j l n p ny  b n ac i  l u b i ath r g t j t.